

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 3. novembra 1963

Leto XIX. - Št. 261 (5636)

PO 35. KONGRESU PSI

Pogoji socialistov za vlado levega centra

V tork se je zaključil 35. kongres italijanske socialistične stranke. V petek 25. oktobra popoldne je Nenni podal poročilo, v katerem je orisal politični položaj po prekinitvi prvega poskusa vlade levega centra in poudaril, da je sedanjo politično krizo moč premostiti le z novo vlado levega centra, ker vsakršna drugača rešitev vodi nujno h krepitvi konservativnih sil in pomeni s tem nevarnost za nadaljnji razvoj demokracije v Italiji. Nenni je zaključil, da socialisti morajo biti pripravljeni tudi na prevzem neposredne odgovornosti v vladi, da bi tako zagotovili rešitev prečiščenih vprašanj v korist delovnega ljudstva.

Voditelj levec Vecchiotti pa je v svojem govoru poudaril nevarnosti, ki jih za stranko predstavlja njeno morebitno sodelovanje v vladi, ker po njegovem mnenju se niso dozorili pogoji za tak korak; vendar pa je zaključil, da je tudi manjšina stranke pripravljena privoliti v sodelovanje socialistov v vladi, če večina sprejme tri pogoje: vlada mora odkloniti večstranske atomoško oborožitev NATO, predvsem pa neposredno ali posredno atomoško oborožitev Nemčije; socialisti morajo zavrniti zahteve KD po »omejitvi večine«; socialisti ne smejo privoliti v ukrepe proti sedanji neugodni gospodarski konjunkturi, ne da bi se hkrati sporazumeli glede temeljitih reform gospodarske in socialne strukture države.

Končno je govoril še Pertini, ki pa je bil poudarjal potrebo po enotnosti stranke in po ukinitvi notranjih struj.

Po dveh dneh diskusije, ki pa ni privedla do bistvenega zblizanja med večino in manjšino, ker večina verjame v učinkovitost politike levega centra in sodelovanja med socialisti in katoličani, levice pa ne verjame v to politiko, je kongres odobril zaključno resolucijo večine, ki poudarja naslednjih šest točk za sodelovanje socialistov v novi vladi levega centra:

1. politika gospodarskega razvoja in reforme struktur (zlasti s kmetijstvom, na področju šolstva in urbanizacije);
2. nova politika glede kmetijstva (odprava spolovinarstva, reforma tržnih organizmov, demokratična reforma Federconsorzi);
3. integralno uveljavljanje ustave (deležna ureditev, reforme odnosov med državo in državljani; reforma zakona o javni varnosti, zakonikov in sodstva; ukinitve vsakršne diskriminacije med državljani; priznanje in spoštovanje sindikalnih, političnih in državljskih pravic delavcev na delovnih mestih; svoboda kulture in umetnosti);
4. reforma javne uprave in javnih ustanov;
5. politika pospeševanja znanstvenega raziskovanja in demokratična reforma šolstva; prednost državni šoli;
6. socialna politika, ki naj temelji na radikalni reformi socialnega skrbstva, da bi rešili temeljna vprašanja miru, PSI nasprotuje vsakršni obliki »nacionalne jedrske oborožitve«, zlasti pa atomoški oborožitvi Nemčije; sodi, da so vprašanja varnosti političnega, ne pa izključno tehnično-vojaškega značaja; vprašanje večstranske jedrske sile NATO

pa je treba obravnavati v zvezi s predlogom laburistov in v zvezi s perspektivo ostvartve brezatomskih področij, kar bo olajšalo rešitev nemškega vprašanja.

Glede tako imenovane »omejitve večine«, resolucija poudarja: »Parlamentarno večino levega centra bodo sestavljale štiri stranke, ki bodo sprejele skupno obvezo. Izločitev drugih strank pomeni izbiro, ne pa diskriminacijo: povsem naravno demokratično izbiro v pluralističnem sistemu, ki naj ne zajamči le pravice, ampak tudi koristno vlogo opozicije. Omejitve večine v okviru odgovornosti štirih strank pomeni samo to.«

Kako so druge stranke sprejele zaključno resolucijo kongresa PSI? Uradnega stališča teh strank še ne vemo, ker se bodo njihova vodstva sestala šele čez nekaj dni tudi v zvezi z ostavko Leonejeve vlade, ki bo verjetno 5. t.m., ko bo zadnja seja ministrskega sveta; vendar pa se iz izjav posameznih političnih osebnosti da sklepati, da so rezultati kongresa PSI pozitivno ocenili republikanci in socialdemokrati; pa tudi demokristjani; razen Scelbe in njegovih pristašev, menijo, da je treba nadaljevati politiko levega centra in skušati sestaviti novo vlado s sodelovanjem socialistov na podlagi jasnega programa in jasnih obvez. Pridržejo glede resolucije PSI imajo v glavnem le dorotele, ki zatrjujejo, da resolucija vsebuje razne nejasnosti in da bodo te nejasnosti morale izginiti v programski izjavi nove vlade, če bodo pogajanja za sestavo te vlade uspešna. Negativne, iz nasprotnih stališč, pa so ocene kongresa PSI, ki jih dajejo liberalci, mislovci in komunisti.

D. H.

Levo: odstranjeni južnovietnamski diktator Diem, ki je zaradi vojaškega upora proti njegovi vladi včeraj izvršil samomor skupaj s svojim bratom Nujem, čigar zloglasno krvoločno ženo vidimo na sliki desno, in ki je še vedno živa v ZDA, kjer se je v neki kliniki podvrgla plastični operaciji, s katero ji bodo odstranili gube pod očmi.

POPOLN USPEH VOJAŠKEGA UDARA V JUŽNEM VIETNAMU

Predsednik Diem in njegov brat Nu sta mrtva Vojaški odbor je ukinil predsedniški režim

Vojska napoveduje nadaljevanje vojne proti osvobodilnemu gibanju v skladu z ameriško politiko - Novi predsednik vlade dosedanja ministrski podpredsednik? - Moskva: «Nove ameriške lutke so zamenjale prejšnje, ki niso bile ZDA več po volji»

SAJGON, 2. — Danes so v Sajgonu uradno sporočili, da sta predsednik Diem in njegov brat Ngo Dinh Nu napravila samomor sinodi ob 22.45 po krajnem času, potem ko so uporniške čete vdrle v predsedniško palačo. To so danes uradno sporočili po številnih verzijah, češ da sta predsednik Diem in njegov brat zbežala, oziroma

Sajgoni radijo je javil, da so spopadi prenehali ob 6.30 po srednjeevropskem času. Dalje je radio javil, da bodo politični jetniki izpuščeni, da bo narodna skupščina razpuščena ter da ne bo imenovan predsednik, dokler ne bodo nove volitve. Vzpostavili bodo tudi svobodo tiska.

V vojaških krogih v Sajgonu pa nocoj pravijo, da predsednik Diem in njegov brat nista napravila samomora, temveč da so ju vojski ustrelili med prevozom na sedež glavnega štaba v Sajgonu. Zatrjuje se, da so ju ubili, ko sta se skušala skriti v neki cerkvi v predmestju Cholon, potem ko sta zbežala iz predsedniške palače po tajnem podzemeljskem prehodu. Zbežala sta malo prej, preden so uporniške vojske zasedli predsedniško palačo.

Razen tega so sporočili, da so vojski včeraj ubili poveljnika mornarice, ki je ostal zvest Diemu. Stevilne druge mornariške častnike, ki so podpirali Diema, so aretirali.

Ustanovili so revolucionarni odbor, ki mu predseduje general Duong Van Minh. Odbor je razglasil obsedeno stanje in uvedel cenzuro nad tiskom. General Ton Tat Dinh je bil imenovan za vojaškega guvernerja v

Kar se je tite notranje politike, je vojaški svet sklenil, voditi politiko enotnosti med vsemi Vietnami. Izjava poziva oborožene sile, eki se borijo proti komunizmu, da branijo interese narodov, naj služijo izključno narodu ter naj nimajo osebnih ambicij in naj ne posegajo v oblast.

General Le Van Kin je davi v imenu vojaškega sveta prebral izjavo, v kateri se poudarja, da je vojska uničila despotični in korumpirani režim, ter našteva glavne obsebe političnega programa, ki dolga borbo proti komunizmu ter ostati ob strani držav svobodnega sveta. Vojaški svet pravi, da bo spoštoval vse sporazume in vse pogodbe, ki jih je podpisal Južni Vietnam, da bo ohranil diplomatske odnose z vsemi sosednjimi državami, da bo okrepil odnose s prijateljskimi državami, ter da bo spoštoval življenje in imetje tujcev v Južnem Vietnamu.

Kar se je zbrala ogromna množica na krajih, kjer so prejšnji dan divjali boji. V središču mesta je promet popolnoma zastal zaradi zmede, ki je nastala, ker je policija izginila in ni nihče urejal prometa.

Oklepni avtomobili in oboroženi vojski nadzorujejo javna poslopja in glavna križišča. Davi so vojski streljali v zrak, da razženejo skupino študentov, ki so demonstrirali pred narodno skupščino, ter so metali kamne v okna. Na številnih krajih mesta so manifestirale večje skupine iz vsega nadpodela Diemovega režima. Toda napadali so tudi poslopja, ki pripadajo osebnostim bivšega režima, predvsem pa ožjim sorodnikom bivšega predsednika. Več poslopij so demonstiranti zažgali. Prav tako so zažgali tudi sedeže časopisov, ki so podpirali Diemov režim. Okoli predsedniške palače se zbira na tisoče ljudi. Palača je bila hudo poškodovana med boji. Verjetno je med boji za predsedniško palačo zgubilo življenje mnogo vojakov; zdi pa se, da med civilisti ni mnogo žrtev.

Ni še znana usoda številnih ministrov bivše vlade, toda demonstiranti so zažgali večino njihovih hiš. Pozno popoldne so vojaški oddelki skupno s policijo preprečili nadaljnje demonstracije in pustošenja. Med demonstiranti so bili številni študenti in mladeniči, ki so bili zaprti med demonstracijami proti Diemovemu režimu in so bili včeraj izpuščeni iz zaporov.

Trije mlajši sinovi Diemovega brata so v mestu Dalat, 240 kilometrov severno-vzhodno od Sajgona. Gospa Nu s starejšo hčerko pa je, kakor je znano, v ZDA.

Ze davi se je zbrala ogromna množica v največji pagodi v mestu, ki jo je bila vojska avgusta zasedla in precej poškodovala.

Opozvalci v Sajgonu so mnenja, da je nedavni sklep Washingtona, da ne bo več finančiral posebnih vojaških oddelkov, nudi priložnost, da bi se pogovarjali s poglavarjem kake države, da pa je pogovor z našim predsednikom presenetil sprčo prejšnjega režima in spontanosti, da pa je bolj kot karkoli drugo napovedalo nazaj v tisto iskreno zanimanje za take podatke o življenju, ki bi jih mnogi drugi imeli za potratne. Nevarne. Člški politiki je navdušeno poudarjal Titovo razumevanje za zapletene politične razmere v Južnem Vietnamu. Ameriški novinar, ki je spremljal večji del predsedniških potovalj po Južni Ameriki, je po govoru v brazilskem kongresu z neprikritimi spoštovanjem govoril o njegovem avtentičnem državniškem formatu.

Mehikance, ki so Titu priredili nepopisen, veličasten sprejem, je očaral način, kako se je naš predsednik globoko, z največjo koncentracijo poglavlja v spoznavanje njihove države, pa najsi so to bile piramide Teotihuacana, ali problemi zdravstvene nege kmečkega prebivalstva. Afriški diplomat je po predsedniškem govoru o generalni skupščini Združenih narodov izjavil, da napravila nanj največji vtis širina Titovih razmišljanj o stanju in možnostih razvoja mednarodnih odnosov, sposobnost, da vsak dogodek obravnava in presodi v luči poglavitnega interesa človeštva — miru. Taka opažanja in komentarji bi lahko naštevali v nedogled, vse to pa pri-seveja k temu, da se ustvarimo popolno podobno o vsestranski Titovi osebnosti zavestnosti in dejavnosti na velikem in napor-

Potovanja miru

Tito je doslej obiskal 29 držav
vseh celin razen Avstralije

Med vestmi, ki jih vsak dan prenašajo teleprinterji o svetovnih dogodkih v uredništva časopisov in radijskih ter televizijskih oddajnikov je bila takole skoraj mimogrede omenjena ugotovitev — ob večerajšnjem Titovem povratku v domovino s dolgega potovanja po Ameriki — Doslej je predsednik Tito obiskal 29 držav vseh celin razen Avstralije. Ko pa je bil napovedan včerajšnji obisk etiopskega cesarja Haile Selasija, je bilo rečeno, da se bo s Titom pogovarjal v prvi vrsti o razširitvi udeležbe na prihodnji konferenci nevezanih držav in da se bodo udeležencem predlanske prve konference, ki je bila v Beogradu, pridružili v prvi vrsti še poglavarji držav Latinske Amerike. Če upoštevamo veliko mednarodno važnost, ki jo je imela za pomiritev na svetu beograjska konferenca, potem nam postane lahko še bolj jasno, kako važno je bilo zadnje Titovo potovanje prav po državah Latinske Amerike.

Iz tega sledi hkrati tudi velika važnost vloge Jugoslavije v mednarodnem razvoju predvsem po zaslugi toliko Titovih potovanj in razgovorov z voditelji tako številnih držav, ki jih je obiskal. «Ako ima Jugoslavija, pravijo, danes pomembnejšo mednarodno vlogo, kot bi lahko »normalno« pri-čakovali sprico njene velikosti ali ekonomske moči, potem igrajo v tej zvezi Titova potovanja ter dejavnost neprerenečnega vlogov, piše ob zaključku njegovega najnovejšega potovanja glasilo ZKJ, ki poudarja med drugim:

«Ugled Jugoslavije sloni na več dejstvih — na boju proti fašizmu — na dosežkih ekonomskega razvoja, na iskanjih in uspehih pri graditvi socialističnih družbenih odnosov, na neodvisni, aktivni in konstruktivni zunanji politiki, toda vsa-ko izmed teh dejstev je v o-čeh sveta neločljivo povezano s Titovim imenom. Med tem potovanjem, kakor tudi prej, smo srečavali ljudi, ki so imeli zelo meglene predstave ali pa sploh niso imeli predstav o Jugoslaviji, — ki niso bili preveč gotovi, kje ta država pravzaprav leži in koliko je velika — so pa popolnoma jasno vedeli, da je Tito — vođa, ki je popestjal noko ljudstvo na pot svobode. Toda ne gre samo za Titov ugled, ki izvira iz njegovega dela — za to, da je ljudstvo te države po navdahnjenih besedah bolivijskega predsednika Paza, Estensora našlo v Titu »stratega svoje usode, zastavonošo svojih interesov in izraz svoje usode« — marveč tudi za veliko delo, ki ga predsednik neposredno opravlja na področju mednarodne dejavnosti naše države, in za učinek tega dela, za tisto, kar Tito vsak dan, v stiku z državljani ali z ljudmi, ki niso to, dodaja k ugledu in popularnosti Jugoslavije.»

«Neki brazilski sindikalni funkcionar je dejal po srečanju s Titom, da ni imel še nikoli priložnosti, da bi se pogovarjal s poglavarjem kake države, da pa je pogovor z našim predsednikom presenetil sprčo prejšnjega režima in spontanosti, da pa je bolj kot karkoli drugo napovedalo nazaj v tisto iskreno zanimanje za take podatke o življenju, ki bi jih mnogi drugi imeli za potratne. Nevarne. Člški politiki je navdušeno poudarjal Titovo razumevanje za zapletene politične razmere v Južnem Vietnamu. Ameriški novinar, ki je spremljal večji del predsedniških potovalj po Južni Ameriki, je po govoru v brazilskem kongresu z neprikritimi spoštovanjem govoril o njegovem avtentičnem državniškem formatu.

Mehikance, ki so Titu priredili nepopisen, veličasten sprejem, je očaral način, kako se je naš predsednik globoko, z največjo koncentracijo poglavlja v spoznavanje njihove države, pa najsi so to bile piramide Teotihuacana, ali problemi zdravstvene nege kmečkega prebivalstva. Afriški diplomat je po predsedniškem govoru o generalni skupščini Združenih narodov izjavil, da napravila nanj največji vtis širina Titovih razmišljanj o stanju in možnostih razvoja mednarodnih odnosov, sposobnost, da vsak dogodek obravnava in presodi v luči poglavitnega interesa človeštva — miru. Taka opažanja in komentarji bi lahko naštevali v nedogled, vse to pa pri-seveja k temu, da se ustvarimo popolno podobno o vsestranski Titovi osebnosti zavestnosti in dejavnosti na velikem in napor-

nem potovanju in o vtisu, ki ga napravila na svoje »v programu določene« in naključne sobesednike.»

«Pogosto se tudi upravičeno govori in piše o Titovi »osebni milini« kot važnem čintelju pri njegovih srečanjih s tujimi državljani in drugimi ljudmi. »Tajna« te miline pa ni samo v prisrčnosti ali v lahkem navezovanju stikov, marveč predvsem v tistem občutku odgovornosti, ki odseva iz Titovih razmišljanj, iz njegovega živega duha, dinamizma, iz spoštovanja sobesedničkovega gledišča in prizadevanja, da bi ga čim bolj razumel, iz trdnosti prepričanja in načel, popolnega pomanjkanja togih slabosti in predsodkov. To so vrline Titovega gledanja na življenje, — jih je bilo mogoče jasno videti tudi pri njegovem srečevanju s stvarnostjo držav-gostiteljic, posebnosti, ki so jih domačini dobro videli in cenili.»

«Ves čas, ko se je pogovarjal s šefi latinskoameriških držav in se neposredno seznanjal s potrebami in prizadevanji velikih ter hkrati bogatih in strošanih prostanskih južno od Ría Grande, je Tito gradil, dopolnjeval, preverjal listi zaokroženi, homogeni program miru, sloneč na aktivni kolektivni skupščini Združenih narodov. Gledišča predsednika Tita o poglavitnih mednarodnih problemih so sad zgodovinskih izkušenj naše države, temeljite analize razmer na svetu, pa tudi bogatih osebnih izkušenj, pridobljenih na potovanjih, kakršno je tudi to, in s številnimi osebnimi stiki, za katere je Tito vedno našel čas in voljo. Od tod svežina misli in širina pogledov, ki so ju upravičeno poudarjali njegovi poslušalci v palači Združenih narodov.»

Vsa Titova potovanja lahko torej upravičeno imenujemo potovanja miru, s katerimi je storil največjo uslugo, ki jo kak državnik danes lahko stori vsemu človeštvu.

DANES

Vojaški upor v Južnem Vietnamu proti krvoločnemu diktatorskemu režimu rodbine Ngo Dinh je bil večeraj kronan s popolnim uspehom upornikov, ki pa bodo — kot vse kaže — morla le na nekoliko bolj zmeren način služiti istim silam in ZDA, katerim je služil dosedanja vlada. Dosedanja predsednik Ngo Dinh Diem in njegov brat, ki je bil predsednik glavni svetovalec, sta napravila samomor, potem ko so uporniške čete vdrle v predsedniško palačo, vendar pa v vojaških krogih v Sajgonu zatrjujejo, da so oba brata ustrelili vojski med prevozom na sedež glavnega štaba, in da nista napravila samomora. Vse oblasti imas sedaj v rokah vojaški svet, ki mu predseduje general Duong Van Minh, ki je razglasil obsedeno stanje in uvedel cenzuro nad tiskom ter v posebnem proglasu sporoča, da uspešno organizira državni udar. Toda Bela hiša in državni departma v Washingtonu odklanjata sleherni komentar o teh dogodkih, medtem ko je moskovski list objavil komentar, da so v Sajgonu »prevzele oblast nove ameriške lutke, ker so se prejšnje lutke tako kompromitirale pred ljudstvom, da niso več zadovoljevale svojih ameriških gospodarstev, ter da je program vojaških upornikov protiljudski, ker zahteva nadaljevanje borbe proti komunizmu.

Kljub sporočilu alžirskega radia, da so v skladu s sporazumom v Bamaku prekinili popolni ožnji na alžirsko-marokski meji, so se boji — po drugih poročilih — nadaljevali. Toda etiopski cesar Haile Selasi je novinarjem v Beogradu izjavil, da je zjutraj pred odhodom iz Zeneve v Beograd imel telefonske razgovore s kraljem Ha-sanom, pozneje pa tudi z Ben Belom in z Modibom Keito in da so mu povedali, da ne gre za pravo obnovitev sovražnosti, temveč za omejene spopade tistih oddelkov, ki niso bili še obveščeni o sporazumu v Bamaku.

PRED POGAJANJE ZA SESTAVO NOVE VLADE

STOPNIJE SE OFENZIVE DESNICE PROTI VLADI LEVEGA CENTRA

Pella zatrjuje, da socialisti niso demokratična sila, Gonella pa izrablja škofovsko pismo vernikom - Pieraccini: «Dozorel je čas odgovornih odločitev; ne zanimajo nas operacije male obalne plovice»

RIM, 2. — Napor političnega taktika KD Mora, da bi obdržal enotnost v vrstah svoje stranke, se bodo znašli pred resno preizkušnjo spravo naraščajoče ofenzive desničarskih krogov zunaj KD, pa tudi znotraj KD same. Po pisanju in govornih vidljivih prvakov KD, kot na pr. Pella, Gonella in Scelbe, je moč zaključiti, da bo Moro moral premagati precejšnje ovire, da bi mogel kronati z uspehom bližnja pogajanja s socialisti za sestavo nove vlade levega centra. Pella namreč celo zatrjuje, da je zaradi zaključkov kongresa PSI propadla vsakršna «velikodušna iluzija» tistih, ki so menili, «da je moč socialiste imeti za demokratično silo», ter to Moro in njegove pristaje, naj dobro premislijo, preden se spopadejo s socialisti, kajti tak sporazum bi po mnenju Pella pomenil razkol v demokratičnih vrstah.

Gonella pa se sklicuje na nedavno škofovsko pismo in zatrjuje, da škofje pozivajo «vse katoličane, naj se ene pridružijo kompromisu s komunistično ali s tistimi, ki ne nameravajo prekiniti svojih vezi s komunistično».

Tudi dorotejci, ki sicer ne nasprotujejo pogajanjem s PSI, zahtevajo največjo «jasnost» pri teh pogajanjih, zlasti kar menijo, da je stališče Lombardija (ki je s svojimi pristaji povzročil, da je centralni odbor PSI junija zavrnil sporazum med štirimi strankami) nejasno, hkrati pa v protislovju s stališčem PSI, da med socialisti in komunisti ni mogoča skupna borba za oblast. Dorotejci in KD odklanjajo Lombardijev razkumizem, in to bo eno najboj težjih kočljivih vprašanj pri bližnjih pogajanjih za sestavo nove vlade. V krogih KD se namreč poudarja, da kar zadeva gospodarsko in socialno politično program nove vlade, je moč dijati od sporazuma v juniju, da pa ne morejo popustiti pri vprašanju, kako imenovane «smejitve večine» in zunanje politike.

Na tej ofenzivi desničarskih krogov se združuje glavni urednik glasila PSI «Avanti» Pieraccini v uvodniku, ki ga objavlja jutrišnja številka tega glasila, in prav med drugim, da nasprotuje levega centra poskušajo v vsaki smeri stvati najti pot, po kateri bi mogli preprečiti pozitiven rezultat bližnjih pogajanj za novo vlado. «Najbolj vztrajen — in najbolj

Vietnam

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tran Van Cuong, ki je odstopil zaradi preganjanja budistov, znova prevzel svoje funkcije. Kakor je znano, ni hotel Tran Van Cuong sprejeti svoje hčere, ki je sedaj v ZDA. Toda danes je sporočil, da je sedaj pripravljen sestati se z njo v sedanjem trenutku, ako trpi in potrebuje odločitev.

V Parizu je bivši predsednik južnovietnamske vlade Tran Van Hu izjavil, da nima namena takoj vrniti se v Južni Vietnam. Priporočil je, da bo njegov povratek odvisen od politike nove vlade. Dejal je, da se bo vrnil, če bo to vlada iskala pot, ki naj pripelje do miru in obnovitve. V intervjuju agenciji UPI je izjavil, da bi moral pripadniki osvobodilne vojske prenehati svoje dejavnost in s tem ojačati politični razvoj, ki naj bi vzpostavil mir in svobodo v državi. Bivši predsednik vlade živi v Parizu od leta 1954, odkar je Diem njegova izjava ne pomeni, da bi bil kakor koli politično povezan z vietkongom, ali pa da je nekakšen politični ali pa da je ameriški politiki v Južnem Vietnamu. Dodal je: «Nekoliko sem politiki, ki naj temelji na nevtarilnosti Južnega Vietnama, na demokraciji in na jamstvih za našo neodvisnost, kakor to zahteva ženska konferenca. Nasamem ljudstvu pritišč, da odloči, ali je ta politika za deželo pravilna».

Predsednik Kennedy je odgovoril na svoj odhod iz Washingtona in na to, da se bo stalno spremlja nadaljnji razvoj v Južnem Vietnamu. Bela hiša in državni departiji se vedno odklanjajo sleherni komentar o teh dogodkih.

Moskovski radio je davi javil, da predsednik republik prireditelj in čast svoemu goitu in timno veselo. Maršal Tito in njegova soproga pa bosta jutri gje govorila v Moskvi, ki ga bo etioipski cesar privedel v svoji rezidenca njima na čast. Jutri tvečer bosta predsednik republik maršal Tito in njegova soproga privedla v palači zveznega izvršnega sveta velik sprejem v čast etioipskemu cesarju, na sprejem so povabljene vse ugledne jugoslovske državne in politične osebnosti, člani diplomatskega zbora, zastopniki javnega in kulturnega življenja glavnega mesta Ju. goslarje ter domači in tuji novinarji.

Etiopski cesar Haile Selasi bo v ponedeljek jutraj odpotoval z letalom iz Beograda v Kairo.

B. B.

Tereškova in Nikolajev se danes poročita

MOSKVA, 2. — Danes se uradno poročita v tej deželi. Soročnica Tereškova in Andrian Nikolajev

cija, brez ovir. Zatrduo nismo med tistimi, ki gojijo take iluzije. Zavedamo pa se, da moramo načeti z globokim čutom odgovornosti vprašanja, ki so že dosorela, da bi tako storili vse, kar je mogoče, da bi zagotovili deželi svobodo in govorci gospodarski in socialni napredak.

Največji radioteleskop

SAN JUAN DE PORTORICO, 2. — V mahnem kraju Arecibo ob severni obali Portorika, približno 100 kilometrov od San Juana, so včeraj ob navzočnosti guvernerja Marína spravi v obrat najmočnejši radioteleskop na svetu, ki bo služil za jonsferska raziskovanja.

Parabolično zrcalo radioteleskopa ima premer 300 metrov. Antena oddajnika je postavljena 130 metrov od sredine zrcala. Stroški celotne naprave so cenjeni na devet milijonov dolarjev.

Novi center bo omogočil ne samo temeljito proučevanje značilnosti jonsferskih plasti, temveč tudi podrobno proučevanje vesolja, ki obdaja Mars in Venero.

PO SPORAZUMU V BAMAKU IN NOVIH MAROŠKIH NAPADIH

Haile Selasi: Ne gre za obnovev sovražnosti temveč za spopade še neobveščenih oddelkov

Etiopski cesar je izjavil, da se bo o alžirsko-maroškem sporu razgovarjal z maršalom Titom in z Naserjem

ALŽIR, 2. — Alžirski radio je davi javil, da so v skladu s sporazumom v Bamaku uveljavili od polnoči dalje ustavitve ognja. Po zvezi pa je alžirski vojska objavila naslednje sporočilo: «Napad, ki so ga maroške čete izvršile na noči na vas Beni Unif, se je nadaljeval več ur potem, ko bi moral ogenj prenehati. Naše enote so ustavile ogenj na vsej fronti opolnoči, medtem ko sta maroško topništvo in letalstvo nadaljevala akcijo do treh (po srednjeevropskem času) in sta še dalje bombardirali prebivalstvo v Beni Unifu ter s tem povečali število mrtvih in ranjenih. Preživeli — otroci, ženske in stari — so bežali pred ognjem Marokancev. Če vrste beguncev se gnetejo po

stezah in cestah, ki vodijo v Kolombi Bezar.

Davi ob 6.45 (po srednjeevropskem času), po dnevrem zatistju, so maroške oborožene sile, za katere je ustavitve ognja služila kot izgovor, da nekažnovano in podlo nadaljujejo napad, obnovile bombardiranje. Ob 8 (po srednjeevropskem času) so sprito še očitne krivice sporazuma naše enote so govorile na ogenj. Sedaj se boji nadaljujejo. Na področju Beni Unif je prišlo do artiljskih spopadov. Alžirski radio je javil, da so se ob 16 ur boji nadaljevali.

V Rabatu pa so stvari prikazovali popolnoma obratno in trdili, da so alžirski vojski napadli maroške vasi Figui. Dejstvo je, da sta Beni Unif in Figui dejansko le nekaj kilometrov drug od

druga. Figui (glede katerega trdijo Marokanci, da so ga Alžirski bombardirali) je na maroški strani meje, Beni Unif (ki so ga napadle maroške čete) pa je na neproti Figui na alžirski strani meje. V Rabatu so nocoj javili, da se na to področje polagoma vrata mir. Sedaj se slišijo samo tu pa tam strel.

Etiopski cesar Haile Selasi, ki je začel oborožen napad na Alžirijo, prejavljal spoznanje, da se z orožjem v današnjem svetu ne da rešiti sporov. Če pri nas nove ostreje spore, v Bamaku je torej zamagala ideja alžirnega mirovnega sožitja. Prevaljal je politični realizem in načelo, da je treba vse spore reševati s sporazumevanjem.

studi če bi se boji nadaljevali, je minister odgovoril: «Sem bolj optimist od vas in prepričan sem, da bo pamet zamagala».

Sedem dni v svetu

Južni Vietnam

V Južnem Vietnamu je v petek izbruhnil upor vojske proti Diemovemu režimu. Po celodnevni bojih, ko so uporniki obstreljevali predsedniško palačo, jim je pozno ponoči uspelo prodreti vanjo in streliti na Diemovih pristojnicah. Med uporniki so sedaj ga veljati svoj majavi položaj. Dolgi proces, ki je pripeljal do sedanjega upora, je prav gotovo še vsem v spominu, še posebno zaradi preganjanja budistov in zaradi zločin plamenici, ki so gorele v najmočnejših ulicah, in oporo vijo svet na nevarnem položaju pod Diemovo diktaturo. O zadnjem poteku dogodkov pa poročamo med običajnimi poročili.

Bamako

Med Alžirijo in Marokom je bil dosežen sporazum o ustavitvi ognja. To se je zgodilo po dolgih prizadevanjih afriških voditeljev, predvsem pa etiopskega cesarja Haile Selasia. Na njegovo pobudo in na pobudo malijskega predsednika Modiba Keite so sklicali v malijski prestolnici Bamaku konferenco, ki so se je udeležili Keita, Haile Selasi, Ben Bela in kralj Hasan. Sporazumeli so se, da se imajo sovražnosti ustaviti o polnoči med petom in soboto. Sporazum določa, da bo komisija maroških, alžirskih, etiopskih in malijskih častnikov določila demilitarizirano področje, s katerega se bodo morale umakniti maroške in alžirske čete. Opazovali Etiopci in Malijski bodo skrbeli za nevtarilnost in varnost v notranjosti tega pasu. V najkrajšem času bodo sklicali sestanke zunanjih ministrov organizacije afriške enotnosti z namenom, da ustanovijo arbitražno komisijo s sede-

žem v Adis Abebi. Naloga komisije bo ugotoviti odgovornost, proučiti upravljanje alžirsko-maroške meje in predložiti konkretne predloge obema stranema za dokončno ureditve spora.

Alžirija je 1. novembra poslala obvestilo, začetke osvobodilne vojne proti Francozom. Ben Bela je v parlamentnem govoru izjavil, da je sporazum v Bamaku uspeh za vso Afriko, ter je poudaril, da je Alžirija za miroljubno rešitev vseh spornih vprašanj, zlasti če se tičejo brataških afriških držav.

Ceprav se je treba zavesti, da je to šele prvi korak in da bo po dokončani rešitvi še dolga in težavna, lahko poudarimo, da so sovražniki afriške solidarnosti dosegli razkorak. Ti so predvsem poudarjali težavo v družbenem sistemu obeh držav ter dejstvo, da nobena od obeh držav neče popustiti glede svojih omejenjskih zahtev. Toda obe strani sta ugotovili, da bi z nadaljevanjem spopada bili ogroženi predvsem skupni interesi. Kajti nadaljevanje vojne bi naletelo na splošno obsodbo vse Afrike in bi kompromitiralo stabilnost na tem kontinentu. Mnoge afriške države namreč imajo meje, ki so jih na zemljepisnih načrtih kolonialni o sužajeli. To seveda težiha dedičina, ki jo bo treba rešiti, toda ne s silo. Nadaljevanje spopada v Sahari bi nedvomno bilo nevaren precedent tudi za druge, kar se zahteva po reviziji meja na stališču tudi na drugih krajih zadržani od Somalije na vzhodu pa do zaheta Maroka po Mauritaniji.

Kar se tiče spora okoli Timbuktua v Sahari, ki je v ustavitvi alžirske meje, in ki ga hočejo Marokanci zate, je treba ugotoviti, da je tu eno najboj težjih ležišč zezela na svetu, ki je še neizkoriščeno zaradi pomanjkanja sredstev. Zato se vzbuja sum, da konotop Dahomeja, ki ga hočejo Francuzi, ki imajo v Maroku še mnogo ključnih položajev, prikrito priprajo zahteve Maroka, ker upajo, da bi od morebitne zmage Maroka imel korist predvsem njihov kapital, ki je utrpel v Alžiriji hud udarec. Področjem lastine kolonov in z uvedbo samoupravljanja.

Vsekakor je tudi v Maroku, ki je začel oborožen napad na Alžirijo, prevladalo spoznanje, da se z orožjem v današnjem svetu ne da rešiti sporov. Če pri nas nove ostreje spore, v Bamaku je torej zamagala ideja alžirnega mirovnega sožitja. Prevaljal je politični realizem in načelo, da je treba vse spore reševati s sporazumevanjem.

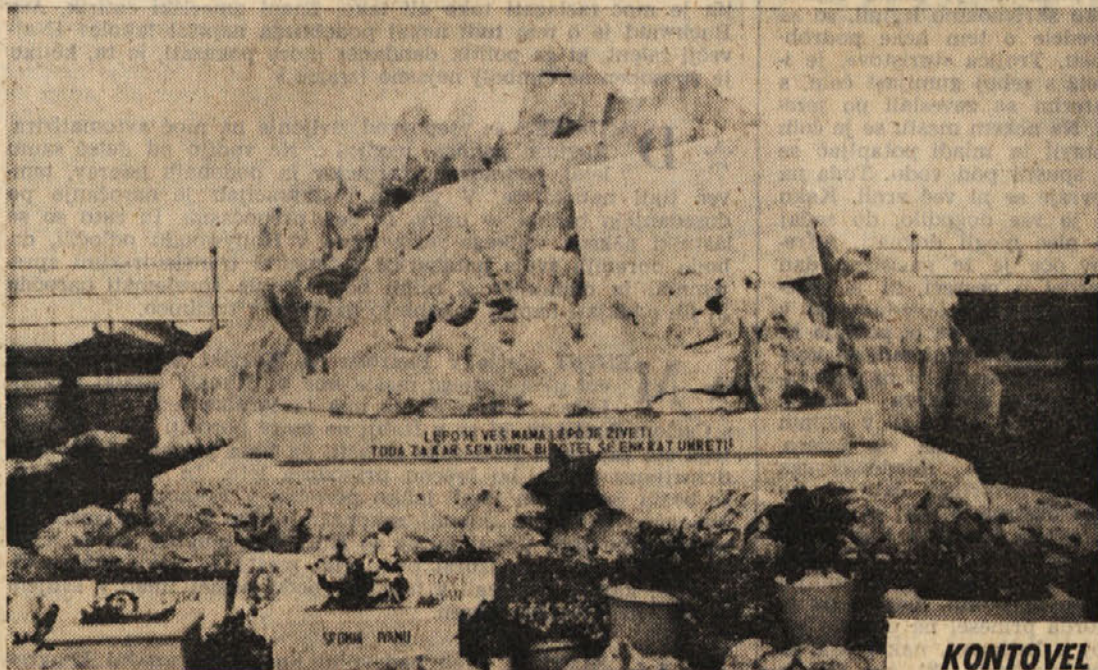
Dahomej

Prejšnji teden je vojska v Dahomeju v Afriki izvršila udar, ki pa ni prinesel spremembe, kakršne si tamkajšnje ljudstvo želijo. Vojska je oddadla oboroženo artilerijo, ministri razpustili parlament, ukinila ustavo in imenovala tripartitsko začasno vlado, toda predsednik republike Maga je še vedno ostal predsednik. Sindikati namreč odločno zahtevajo njegovo odstop. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele, gospodarska pomoč Francije je pa ni klada, kakor so politični odnosi. Dahomej je vendar bližnji francoskim kolonijami, ki je ostal v tesni povezanosti s Francijo. V okviru afriške malijske skupnosti je Dahomej gospodarsko povezan s Francijo in preko nje z evropskim skupnim tržičem in kot vstopna točka v svetovni trg, ki je med številnimi dobavitelji surovin, ki izvirajo iz kmetijstva. Razmere, ki vladajo na svetovnem trgu, so Dahomej kot izvozniška surovina gospodarsko prizadele,

OB DNEVIH, KO SO NAM BLIŽE VSI, KI SO PADLI ZA NAS

«....za kar sem umrl
bi hotel še enkrat umreti!»

(KAJUH)

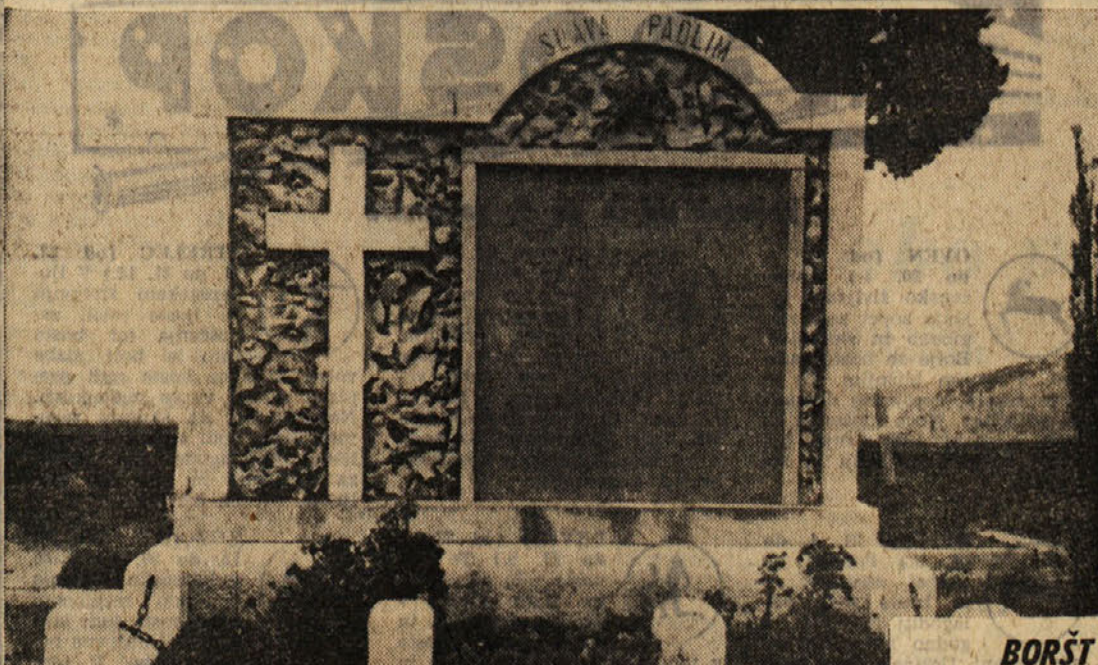
KONTOVEL

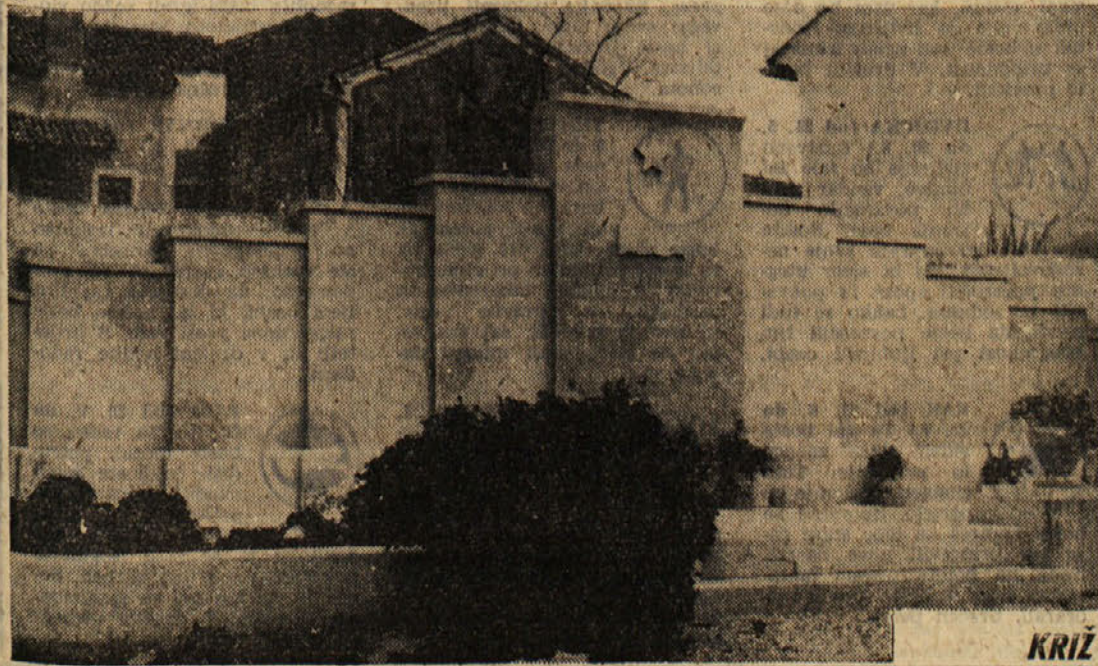
NABREŽINA

REPEN

BORŠT

KRIŽ

MAŠČEVALEC

TONE SELIŠKAR

MIHA KLINAR

Ni še pomladi

Ni še pomladi,
še ni...
In vendar nocoj
se drevesa solze
in veter jih
ubira v njih
pesem, ki zanjo srce
komaj še ve
o teh časih žalostnih.

Ni še pomladi,
še ni...
Morda je nikoli ne bo
in jaz bom
kakor suho drevo
zaman
le njej
hrepnel.
Morda prej
pod sekro bom pal,
nikoli razcvel,
nikoli dozorel
v sad.

Ni še pomladi,
še ni...
In vendar nocoj
slutim pomlad,
ko se drevesa
solze
in veter jih
ubira v njih
pesem, ki zanjo srce
komaj še ve
o teh časih žalostnih.

Morda
res pride Pomlad
in se razcvete Maj
in naju združi maj
kot nekoč.
A kaj,
ko je še daleč Pomlad
in le je sanja pomlad,
vetra otočni vzdih.

S kolono
utrujen in tih
grem v marčevo noč.

(1944)

PRIČEVANJA IZ TEŽKIH LET

Spomini proletarca

Rado Pušenjak prikazuje svoje razgibano življenje od zaporo, ujetništva in prisilnega dela do partizanskih borb

Objavljanje spominov smatra zločuba Borec za enega od virov, ki bodo skupaj z drugimi spomini in dokumenti izoblikovali objektivno podoba časa in dogodkov, katerim so posvečeni. Na drugi strani pa imajo osebni spomini, ki ne pretendirajo na dokončno veljavnost sleherne podrobnosti, čar, ki bralce nedvomno popelje za seboj. In tako zločubna hiša Borec izdaja vsako leto vrsto osebnih spominov na vojni čas. Med njimi so dela, ki govorijo o zunanji dogodkih in dejstvih in ki so tudi napisana kar najbolj preprosto. Na drugi strani pa imamo spet knjige, ki so napisane z očitnimi literarnimi težnjami, ki so včasih napisane lepo, ali celo odlično in ki se tudi vsebinsko ne zaustavljajo na površini temveč skušajo prodreti globlje. Nekaj v sredi med tema dvema skrajnostima je knjiga, ki je pravkar izšla. Napisal jo je Rado Pušenjak, izdala pa založba Borec. Naslov dela »Spomini proletarca« pove, da gre za avtorjeve osebne spomine. Ta knjiga je sicer napisana prav tako preprosto, vendar že nekoliko izoblikovano. Tudi vsebinsko knjiga ne ostaja na površini temveč se iz knjige kaže očitno prizadevanje avtorja, da bi povedal kaj več kakor pa samo o zunanjih dogodkih in partizanskih akcijah. Cim pa knjige presega običajni okvir preprostega opisa zunanjih dogodkov, pa se v svoji kvaliteti nedvomno brž dvigne: pridobi na svoji dokumentarni vrednosti; pa tudi bralcem je bržkone mnogo bolj všeč. Zato smemo knjigo »Spomini proletarca« označiti kot zanimivo knjigo o našem osvobodilnem boju, sicer knjigo osebnih spominov toda trajne dokumentarne vrednosti.

STANE ŠUŠTERŠIČ

Kovači
lepih dni

Med knjige izrazito spominskega značaja moramo uvrstiti tudi knjigo »Kovači lepih dni«, ki jo je napisal Stane Šušteršič, izdala pa založba Borec v Ljubljani. Njen avtor je bil proletarski otrok, gozdni delavec, ki se je leta 1942 pridružil partizanom in kot borec proletarskega bataljona Toneta Tomšiča in Tomšičeve brigade ter nazadnje Sercejeve brigade preživel vojno. Njegovo predvojno življenje je bilo življenje preprostega delavca in tudi v partizanih je bil sprva navaden borec, dokler ni končno napredoval do komandanta bataljona. In tako preprosta, naravna in iskrena je tudi njegova knjiga. V njej je opisal v kronološkem redu svoja doživljanja v partizanih od prvega dne, ko je stopil med borce narodnoosvobodilne vojske, do takrat, ko je bil ranjen na Stajerskem in dokler ni na Koroskem dočkal svobode. Avtor je v svojem predgovoru sam zapisal, da ni več pisal in da bodo posamezni boji in epizode skromno obdelani. Vsega se tudi več ne spominja. Toda pisanja spominov se je lotil predvsem zato, da bi prispeval svoj delež k opisu zgodovine našega narodnoosvobodilnega boja. Predvsem pa zato, ker je bilo doslej vse premalo napisane o slavni Tomšičevi brigadi, še manj pa o akcijah drugega bataljona te brigade. Nekatere teh akcij so bile celo nepravilno prikazane. In ker je nevarnost, da bo pravi prikaz zgodovine te enote ostal nenapisan in da bo zgodovina Tomšičeve brigade šla v zemljo z nek-

(Nadaljevanje na 8. strani)

zani in so me rešili. Pojdi, pojdi, tovariš, h komandantu in naj me pusti vsaj toliko časa v četni, da se maščujem! Ustaša je bilo ime Jozo in nos ima potlačen od udarca s puško. Blizu Ogulina je doma.

Rotil me je in moledeval toliko časa, da sem mu seveda obljubil pomagati. Pretreslo me je grozno pripovedovanje te liške sirote in dejal sem mu:

«Ostani pri meni, Stanko, in ko bomo osvobodili Ljubljano, boš tamkaj hodil v šolo! Dobro ti bo.»

«Ne, tovariš, svoje Lame ne zapustim! Vsi moji so tam legli v grob za svobodo, pri njih ostanem!» mi je odgovoril odločno.

Šele tretji dan sem našel njegovega komandanta. Stanko je pobegnil iz čete! mi je dejal v skrbeh.

In ga ni bilo nikjer najti. Iskali so ga, poslali patrolje na vse strani, pa ga ni bilo, ko da se je vdrl v zemljo.

Po Novem letu, na pravoslavni božič, sva sedela z njegovim komandantom pri topli peči in komandant me je govil stil z žganjem in cigarami, kajti polic ni bilo v Gorskem Kotaru ne kruha ne klobas. Pogovarjala sva se o vojni, o politiki, o miru in o bližnji prihodnosti. Se vedno je snežilo. Bili smo odrezani od sveta. Patrolje so se vračale, ker niso mogle čez visoke zamete. Tik pred mrakom je nekdo hlastno potrgal na vrata — in že je planil v sobo Stanko in z njim morda dve leti starejši deček v civilu. Tudi Stanko je imel na sebi nekakšne strgane cape. Strumno je stopil pred komandanta, ga po vojaško pozdravil in dejal z drgetajočim glasom:

«Tu sem, tovariš komandant! S komandantom sva kar zaspala od presenečenja, toda komandantu se je vidno raznežil sicer strogi obraz.

«Tovariš komandant, brez dovoljenja sem zapustil četo in vem, da me čaka stroga kazena! Je nadaljeval Stanko v eni sapi. «Z veseljem sprejemem vse, kar boš odredil — kajti maščeval sem se! Privedel pa sem ti novega tovariša, ki bi se rad kot partizan boril proti ustašem. To je sin tistega, ki mi je vse moje poobil!»

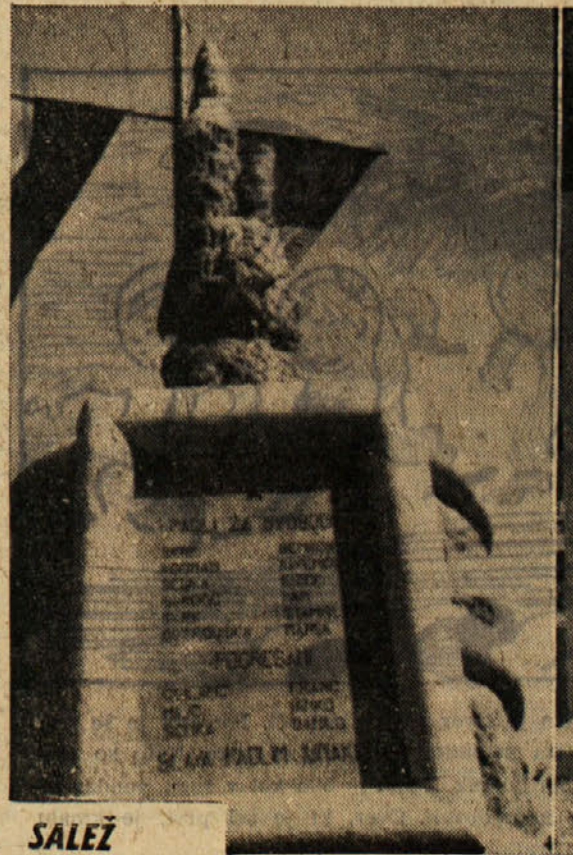
Napetost najine radovednosti je naraščala od trenutka do trenutka. Toda fanta sta bila upehana, mokra in lačna. Posadil ju je k peči, velje za zanj pripravi nekaj tople hrane in ko je Stanko končno le prišel do sepe, nama je mirno pripovedoval: «Tisti dan, ko bi se moral iti učiti v delavnico, je prišla s položaja izpred Ogulina semkaj četa partizanov, v kateri je mnogo mojih prijateljev iz Drežnice. Eden teh mi je pripovedoval, da je šli od ujetega ustaša o ustašu Jozu, ki je bil Jozo v nekem spopadu pri Brinju nevarno ranjen in kot invalid odpuščen iz ustaške bolnišnice. Strel v hrbtenico mu je ohromil obe nogi. Povedal mi je ime vasi ter opisal pot do njegovega doma. In tedaj sem

LOJZE KRAKAR

Upokojeni zločinci

V civil preoblečenim starim zločincem po mrtvih prisodil je svet pokojnine. Nekoč so ubijali z ognjem in svincem, zdaj pišejo z vnuki in naročjih spomine.

A mrtvi, ki komaj stoji še na straži, počasi omahnejo v molku in muki, in spet bodo varno nasilju in laži vojake služili zločinci vnuki.

SALEŽ

BARKOVLJE

O MALEM AVSTRIJSKEM JEZERU ŽE ZOPET GOVORI VES SVET

ŽE TRINAJST ŽRTEV zaradi skrivnostnih nacističnih zakladov na dnu jezera

Zaradi izginotja 19-letnega nemškega potapljača Alfreda Egnerja v jezeru Toplitz, so sklenile oblasti, da bodo natančno preiskale vsak kvadratni meter blatnega jezerskega dna

Ze nekaj tednov je, ko se vse svetovno časopisje zopet ukvarja s skrivnostnim blagom, ki leži na dnu malega alpskega jezera Toplitz blizu Salzburga. Zdi se, da bo sedaj vendarle odgrnjena koprena skrivnost, ki že polnih 18 let draži radovednost vse svetovne javnosti. Avstrijske oblasti so se sedaj odločile, da bodo natančno preiskale dno tega jezera, pri čemer se bodo poslužile vseh sredstev, ki so

znane, da take namene na razpolago. Povod za tako odločitev policijskih oblasti pa je dala izginotje mladega nemškega potapljača Egnerja, o katerem se ve, da je v začetku tega meseca prispel iz Münchna, da bi ena svojo roko poiskal esesovske zaboje na dnu tega jezera in jih spravil na površje.

To jezero blizu Salzburga, dolgo približno dva kilometra, a široko komaj nekaj sto me-

trov, je kot zakletlo. O njem, a še bolj o bajesovnih zakladih, ki so baje na njegovem dnu, govori ves svet že celih 18 let. Kako je Toplitz jezero globoko, pravzaprav nihče natančno ne ve. Sodiijo, da je jezero dno ponekod tudi 70 metrov globoko. A neke, in tudi tega nihče ne ve natančno, na tem blatnem dnu, je okoli 43 zabojev, če jih je v resnici toliko, katere so nacisti spustili tja ob koncu zadnje vojne, z namenom, da bi potem, ko se bo ozračje po svetu nekoliko pomirilo, prišli ponje. Ve se, da so bili to esesovski, ki so leta 1944 na kamionih pripeljali tja zaboje, in so jih spustili na dno jezera. V teh zabojih pa je zlata in raznih draguljev ter morda tudi drugih dragocenosti, v vrednosti več milijard. Menijo pa, da so v nekaterih zabojih tudi razne važne listine nacistične Nemčije, ki bi razjasnile marsikatero skrivnost o važnih političnih dogodkih tistega časa, zlasti pa bi se iz njih izvedelo kaj več o raznih osebnostih, ki so sedaj potuhnjene na kakem odgovornem in visokem položaju.

Razumljivo je torej, da so v zadnjih 18 letih večkrat poskušali najti te dragocene zaboje in jih spraviti na varno. Za to so se pa zanimali različni interesi.

Zabojev na dnu Toplitzkega jezera so se hoteli polastiti predvsem tisti, ki so jih tja spravili, to je najozbiljše Himmlerjevi sodelavci, ki so po koncu vojne še ostali živi. Med njimi so bili zlasti tak, ki so se želeli obogatiti z zakladi v zabojih. V ta namen so na skrivaj prišli k jezeru in tam poskušali svojo srečo. Poleg teh pa so poskušali enako srečo še drugi, ki se drugačnim namenom. Med te moramo šteti predvsem tiste, ki se vedno niso opustili misli na ponovni vzpon nacizma. Tak je n. pr. nekdanji polkovnik SS, Dollmann, ki je med vojno vodil vojnisko službo v Italiji. Ker je že takrat nekaj mešetaril z zavetniki, je odnesel celo kožo, ter živi sedaj na Španjolskem. Drugi interesent te vrste je dr. Hötl, ki je bil podobno kot Dollmann, polkovnik SS in v vojniski službi. Sedaj je ravnatelj gimnazije v mestecu

Bad Aussee, blizu Salzburga. A ta kraj je obenem sumljiv, to blizu Toplitzkega jezera. Ali ni morda ta Hötlava naselitev blizu esesovskih zakladov nad vse značilna? V tej zvezi omenjajo tudi zloglasnega polkovnika SS Scorzényja, ki je znan po tem, da je leta 1943 ugrabil deportiranega Mussolinija in ga odpeljal k Hitlerju. Scorzény živi sedaj tudi v Španiji kot bogat trgovec.

Za te zaboje se zanima seveda, tudi ameriška tajna služba. Predvsem zaradi listin, ki so spravljene na njih. Med interesi pa so tudi nekatere švicarske banke, ki so preprečene, da so med tistimi listinami tudi potrdila o ogromnih denarnih zneskih, ki so jih nacisti spravili v te banke. Ker o teh vlogah ni pravzaprav nič znano, bi vloženi denar ostal bankam, ako dokumentov ni. Če pa bi se komu posrečilo najti omenjena potrdila, bi mu seveda, banke morale denar izplačati. Tudi antinacisti bi radi dobili v roke vse te listine, dokumente, ker si obetajo, da bi na ta način odkrili še marsikak zločin, ki so jih nacisti napravili, hkrati bi pa zvedeli tudi za zločine.

Pred vsemi pa se morda še najbolj zanimajo za tiste zaboje razni pustolovci.

V vseh teh letih je blizu tega jezera že 12 oseb na dokaj skrivnosten način izgubilo življenje.

Leta 1946, so našli blizu Toplitzkega jezera trupli dveh nemških inženirjev, Mayerja in Pichlerja, ki sta bila med vojno v službi posebnih vojaških enot, morda sta bila celo med tistimi, ki so spuščali zaboje na dno jezera. Kdove če ju niso spravili s sveta pripadniki nasprotne skupine, ki se tudi zanima za potopljene zaboje.

Med žrtvami se omenjata tudi dva Nemca iz Hamburga, Görens in Keller. Prvega so našli mrtvega, za drugim pa je izginila sleherna sled, potem ko je bil v bližini Toplitzkega jezera.

Nepojasnjena je tudi smrt nekakega francoskega profesorja, ki se je mudi v bližini jezera, enako tudi smrt nekdanjega avstrijskega poročnika Franza Gottlicha in Avstrijca Emmanuela Werbeja.

Leta 1959 pa je izgubil življe-

nje neki potapljač.

Trinajsta žrtev, zakletega Toplitzkega jezera pa je Alfred Egner. Čeprav je bil star komaj 19 let, je bil zelo sposoben potapljač in se je odlikoval tudi na raznih mednarodnih potapljaških tekmovanjih. Živel je v Münchnu pri svojih starših, od koder je prispel k jezeru 6. oktobra. Z njim sta prispela tudi dva starejša moža, dr. Georg Freiberg in dr. Karlheinz Schmidt.

Po obeh spremljevalcih nesrečnega Egnerja je moč trditi, da je ta Egnerjeva akcija bila dokaj politično obarvana. O Freibergu se ve, da ima burno preteklost. Več let je menda bil član nemške vojnške službe, ki jo je vodil admiral Canaris, zaradi česar ga je tudi zavezniško sodišče obsodilo na smrt, a so ga pozneje pomilostili in izgnali v Zahodno Nemčijo. Tam je ustanovil neko skrajno desničarsko politično stranko.

Dr. Schmidt pa je zobozdravnik v Bonn. Pred leti je imel opravka s policijo zaradi neke afere z zlatniki. Sedaj pa trdi list Frankfurter Rundschau, da je s svojo sestro Isolde Hausmann finančno akcijo za iskanje zaklada na dnu jezera. Poleg tega pa trdi omenjeni časopis, da je glavni pobudnik vsega podviga bliski esesovski polkovnik Dollmann, ki menda o tistih zabojih še največ ve in s katerim je Freiberg stalno v stikih, saj ima tudi on vilo v Španiji,

nedaleč od Dollmannove.

Potem ko je mladi Egner tako skrivnostno izginil, so se izvedele o tem neke podrobnosti. Trojica turistov, je imela s seboj gumijast čoln, s katerim so zaveslali po jezeru. Na nekem mestu se je čoln ustavil in mladi potapljač se je spustil pod vodo. Toda na površje se ni več vrnil. Kako se je vse dogodilo, do sedaj še niso mogli dognati. Alfredov oče je že naslednji dan izvedel o nesreči, ki je doletela sina. Brž je odpotoval v Avstrijo, kjer pa je policija že začela raziskovati zadevo. Vendar pa do sedaj še ni preiskava imela nobenega uspeha. Čeprav so orožniki v čolnih pregledali domača vse jezero, niso zasledili mladeničevega trupa. Avstrijski časopisi pišejo obširno o tem in izražajo o tem dogodku tudi svoje domneve. Pravijo, med drugim, da mladi Egner morda sploh ni utonil, marveč da je morda prišel na površje zaboj z listinami, nakar sta ga oba doktorja, ki sta bila v čolnu, potem elikvidirala.

Avstrijske oblasti so pravzaprav že pred to tragedijo sklenile zadevo z zaboji in zakladi na dnu Toplitzkega jezera razčistiti. Sedaj pa je vsa akcija še bolj poostrena. K jezeru so poslali številne oddelke orožnikov, ki bodo skupno s posebnimi potapljači skušali do kraja razčistiti vso to zadevo, ki postaja vsem zelo neprijetna.

Mrve in drobiž

★ **T**ATTOVI so postali že zelo iznajdljivi in tudi zahtevni. So pa tudi tatovi, ki jim ni moč očitati, da so šušmarji. V Tokiu se je n. pr. nedavno dogodilo, da so ukradli avtobus. Policijski, ki so jo brž obvestili, je v veliko vnuem iskala ukradeno vozilo, a brez uspeha. Zvečer pa so ga izsledili na avtobusni postaji sredi mesta. Ko so raziskovali še dalje o tej skrivnostni tatvini, so ugotovili, da je tat ves popoldan opravljal vožnje na redni progi ukradenega avtobusa in, seveda, vestno pobiral voznino. In sedaj iščejo, avznika in voznino...

★ **D**AN ZA dnem slišimo ali beremo najrazličnejše izjave državljanov z vseh delov sveta. Rekli bi skoraj, da so si vse take izjave čudno podobne po tem, da iz njih presneto malo izveemo. Vse so tako zamotane in zavite, da jih je moč razlagati tako ali tako. Znan ameriški satirik, Art Buchwald je o tem tudi nekaj podobnega napisal takole: «Največji talent, ki ga politiki dandanes more pokazati, je ta, koliko je sposoben se čimbolj nejasno izraziti.»

★ **D**ANDANES se vsepovsod življenje na moč avtomatizira. Naglica, naglica, naglica... Ne vidijo od daleč samo letal, podmornic, torpedov in podobnih naprav, temveč tudi natakare. V velikih restavracijah je naročanje po dosedanjem načinu — ustno in peš, prepočasno. In zato so se lastniki nekakega velikega restavrantu v Hollywoodu odločili, da bodo opremili svoje natakare z žepnimi transistorskimi sprejemniki in oddajniki. Z njimi bodo mogle sprejemati naročila in jih oddajati naprej v kuhinjo oziroma v točilnico.

★ **M**ESTNI očetje v Pietrosu na Korziki so sklenili dati eni ulici svojega mesta ime po filmski igralki Sophiji Loren. Znano je, da ima ta igralka težave s poroko s Carlom Pontijem, ki se v Italiji ne more poročiti z njo. Zaradi tega sta zaprosila francoske oblasti, da jima priznajo francosko državljanstvo. To bo rešeno prihodnje leto. In že na poletje se bosta Sophia in Ponty lahko poročila v Franciji, kjer bosta dokončno le mogla skleniti zakonsko zvezo, ki bo priznana in veljavna povsod. Videti je, da so Korzičani ponosni, da si je ta slavni zakonski par izbral prav njih mesto za svoje stalno bivališče, kar so pokazali s tem, da bodo odslej imeli v svojem mestu Ulico Sophia Loren.

★ **V** RIMU so pred nedavnim imeli mednarodni kongres medicine za avtomobiliste. Na tem kongresu so med drugim razpravljali tudi o temi «Alkohol in varnost v prometu». Pri tem je bilo rečeno, da je pivo edina alkoholna pijača, ki jo vozniki avtomobila smejo brez nevarnosti piti. Pravzaprav je pivo celo na neki način koristno, ker vsebuje precej vitamina B, ki zelo ugodno vpliva na živce.

★ **L**AHKO se reče, da ima Jugoslavija vse polno naravnih toplih vrelcev. Nekateri od teh so že od zbadaj znani po vsem svetu. Mnogo pa jih je, ki niso še urejeni tako, da bi bili dostopni bolnikom. Eden teh je vrelce v Sisku. Voda v tem izviru vsebuje precej joda in dosega skoro 45 stopinj Celzija. Tako vročega vrelca nimajo nikjer v Evropi. Zato je siški izvir najtoplejše v Evropi. Ko bodo uredili razne naprave, bazen in blatne kopeli ter drugo, kar je potrebno za dobro urejeno zdravilišče, bo ta vrelce brez dvoma zaslovel daleč po svetu.

★ **K**AKO lepo bi bilo življenje na svetu, ko bi vsi ljudje bili pošten, odkriti in pravilni! Žal pa ni tako. Večina takih, ki so njih duševne sposobnosti zelo pčile, si skušajo pomagati v življenju na drug način, ki pa največkrat gre na škodo sočloveka. O te vrste škodljivih je že grški filozof Diogen dejal, potem ko so ga vprašali, katere žival da najhuje grize: «Med vsemi divjimi živalmi obrekovalce, a od udomačenih prilizovalce.»

★ **P**RAVILO, da je sedmice srečna številka. No, vselej pa to vendarle ni velja. To lahko potrdi Juan Maldonado, ki prebiva trenutno v zaporu v Tampicu v Mehiki. Pred kratkim je prošil paznika v jetnišnici, naj mu kupi srečko s številko, ki se končuje s sedmico. Ječar pa take srečke ni mogel dobiti in je vzel drugo, s številko, ki se končuje z osmico. Juan sicer s tako srečko ni bil prav zadovoljen, vendar pa mu ni kazalo, kaj preveč godrnjati. Kmalu zatem pa je bila prav njegova srečka izžrebana. Zadel je milijon pezet. S tem je izpricano, da sedmice ni ravno najšrečnejša številka.

★ **L**JUDSTVO je v svojih pregovorih, ki so se podedovali od roda do roda, stnilo vso življenjsko modrost mnogo rodov. Čeprav so nekateri teh pregovorov stari tudi tisoč let in morda še več, je resnica, ki je v njih, veljavna tudi za današnjo dobo, za naše razmere in za naše življenje. Koliko resnice je n. pr. v temle: «V zgodaj dozorelem jabolku tiči po navadi črv.»

★ **N**EKATERI ljudje imajo s spanjem velike težave. So taki, ki najbolje spijo pri ropotu, drugi pa morajo imeti pri spanju popoln mir. Mnogi zaspijo edino v svoji postelji in v legi, ki so jo vajeni, nekateri moti pri spanju svetloba, druge pa tema. In med te spada gospa Jolanda, ki živi v Turinu. Ta gospa ne more spati drugače kot samo, če ji sveti močna luč. Brž ko luč ugasne, se zbudi. Dobro je, da spi sama, kajti ni poročena. Zato si «uspavalno» luč prav lahko privošč.

O Gini Lollobrigidi so se zadnje čase vedno bolj pogosto začele širiti vesti, da se bo ločila od Milka Skofica. Oba sta sicer te glasove zanikala, vendar pa se običajni ljudski jeziki vprašujejo, zakaj ji vita skoraj vedno narazen in zakaj je Gini v prostem času skoraj vedno v Parizu, a Milko nima časa, da bi jo obiskal. Zadnje sta potovala skupaj, ko so «nacionalno» Gino pred meseci povabili na perzijski dvor, kjer so jo sprejeli na njihov poseben način, kot kaže slika

RIŠE Vlado Pirnat **Aleš in Peter v vesolju** PIŠE Jože Jesih

Ko so že vsi Argošani zapustili rakete, je Over zamahnil z roko. Smrtonosni žarki so kosili med Argošani, ki so se začeli v neredu umikati v rakete, ki so takoj nato vzletele. Mala pustolovca sta se z Vulkanoidi vred veselila zmage, ki jim je rešila življenje.

Po slavnju so jim odkazali majhno votlino. Aleš, Peter in Over so posedli okrog mize in pričeli šepetati. «Vulkanoidi bi nam gotovo zamerili, če bi jim sedaj dejali, da gremo. Preveč so prijazni!» je dejal Peter. «Pretirana prijaznost ni nikoli dobra!» je sepešil Aleš. Over se je nasmešnil. «Ze vem, kaj bomo storili. Jutri navezgodaj bomo ušli!» Nato so podeli in vsled utrujenosti kmalu zaspali.

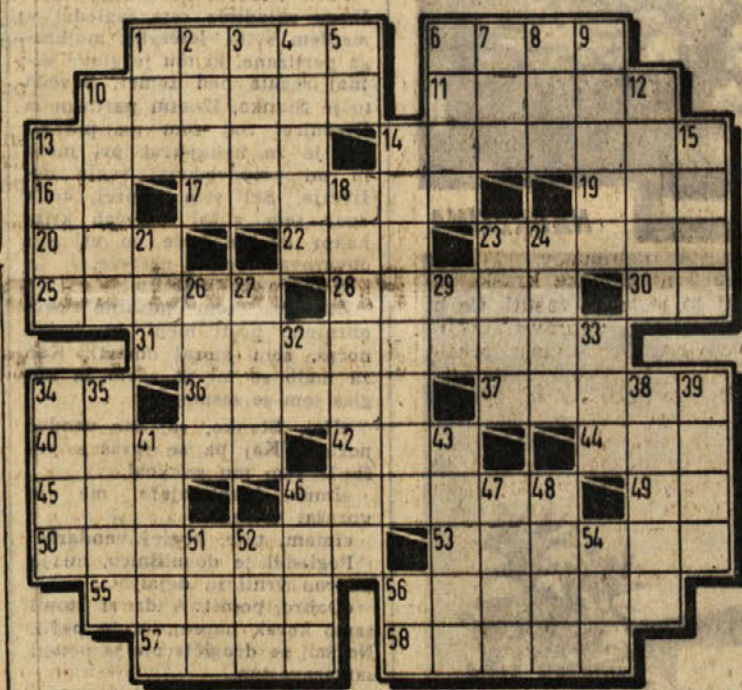

Vrnil se so v dvorano. Na mizo je stopil Vulkanoid Vulkis in dejal: «Naša skupščina vas pozdravlja kot svoje goste. Pri nas lahko živite, dokler se vam bo ljubilo!» Vulkanoidi so še enkrat pozdravili resitelje, ki so skromno stali ob strani.

Prihodnje jutro je Over prvi odprl oči. Potresel je še oba zaspaspana, ki sta nemudoma skočila na noge. Nato so previdno stopili na hodnik. Tema je bila kot v rogu, vendar so še kar hitro napredovali. Over, ki je šel prvi, je kmalu opazil medio svetlobo.

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. listnato drevje s široko krošnjo, 6. eno od imen izumitelja Edisona, 10. čudovita alpska dolina pod Triglavom, 11. nemška denarna enota, 13. glavno pristanišče Konga, 14. zakon, 16. pijača starih Slovanov, 17. telesni stražnik starištrinskih oblastnikov, 19. veletoke v Afriki, 20. pevski zbor, 22. orodje žanjice, 23. oblika tekoče vode, 26. letopis, 28. seznam šolskih ur, 30. predlog, 31. majhen kolobar, 34. kemični znak za cirkonij, 36. fenomen, 37. ime francoskega filmskega igralca Delona, 40. ameriška filmska igralka (Kim), 42. mlada ameriška filmska igralka (Sandra), 44. predlog, 45. oče, 46. možko oblačilo, 49. številnik, 50. biciklist, 53. obmejna pristojbina, 56. francoski skladatelj in pianist (Maurice, 1875-1937), 58. glavno mesto balkanske države, 57. oklopno vojaško vozilo, 58. izdelek iglastih dreves.

34. Maria; 36. daleč; 37. in; 38. otip; 39. Maleš; 40. bat; 41. Dej; 42. naris; 43. noge; 44. rn; 45. kisik; 46. tolar; 47. aktinij; 49. curare; 50. sestav; 51. ananas.

NAVPIČNO: 1. pasma velikih psov, 2. slovito špansko nogometno moštvo, 3. južnoameriško gorstvo, 4. reka umrla v starogrškem mitološkem podzemlju, 5. kazalni zaimek, 6. rimski bog ljubezni, 7. izrastek na glavi, 8. nasad okrog vrta, 9. sredozemska okrasna rastlina, katere listi so stilizirani na glavah korintskih stebrov, 10. ostanek kart po razdelitvi igralcem, 12. letalo, 13. važno živilo, 14. korektura, 15. sinjska viteška igra, 18. popularna Verdijeva opera, 21. nevarna bolezen, 23. ptičja hrana, 24. slonov zob, 26. deloma edrpt pri zidek pri hiši, 27. mesteca v Sremsu, 29. različna soglasnika, 32. vzklík, 33. del strehe, 34. znamenje, emblem, 35. vrtiljiv del elektromotorja, 38. junakinja romana «Pod svobodnim soncem», 39. naslov Cankarjeve povesti, 41. najvišja zmag pri taroku, 43. ferment, 46. izumitelji cepiva proti otroški paraliži, 47. češko možko ime, 48. veliko sibirsko jezero, 51. ime filmske igralka Bartok, 52. sanje, 54. okrajšano žensko ime, 56. avtomobilska oznaka Trsta.

54. Maria; 36. daleč; 37. in; 38. otip; 39. Maleš; 40. bat; 41. Dej; 42. naris; 43. noge; 44. rn; 45. kisik; 46. tolar; 47. aktinij; 49. curare; 50. sestav; 51. ananas.

REŠITVE PREJŠNJE KRIŽANKE
VODORAVNO: 1. Torino; 2. Holden; 13. operat; 14. popevka; 15. lakaj; 16. rokov; 17. LK; 18. stek; 19. Polet; 20. sol; 21. Tit; 22. vadij; 23. Togo; 24. oj; 25. Poreč; 26. varan; 27. jabolko; 29. Watt; 30. Alja; 31. Mariani;

Horoskop

Veljaven od 3. do 9. novembra

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Ljubzensko življenje postaja zopet zelo razgibano in zanimivo. Bolje se boste razumeli s svojim bližnjim. Če se niste vezani, sprejmite dokončno odločitev. Nove možnosti za nova spoznanja sta v tuji. Potovali boste s prijatelji in sorodniki.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Položaj bo precej zanimiv, če se boste znali prilagoditi in videti ugodno stran določene stvari. Doživeli boste marsikaj novega, kar vam bo dalo obilo volje do življenja. Pridobili si boste tudi nekaj izkušenj za prihodnost. V družini bodite previdni.

DVOJKA (od 21. 5. do 20. 6.) Življenje bo zelo zanimivo, vendar vam bo povzročilo notranje boje. Bodite previdni, ko izražate svoje nezadovoljstvo, saj bi sicer utegnili povzročiti spore in pokvariti vse odnose. Lahko se tudi zgodi, da boste povzročili ljubosumnost pri ljubljeni osebi.

RAK (od 21. 6. do 20. 7.) Te dni boste videli stare znance in prijatelje. Tudi čustveno življenje bo oživelo. Spomnili se boste namreč na lepe stare čase ter pripravili nove načrte. Toda ne bodite preveč fantastični, sicer se boste kmalu razočarali. Srečen petek.

LEV (od 21. 7. do 20. 8.) Rešiti boste morali precejšnjo nekatere precejšnjo družinska vprašanja, zaradi česar boste morali pokazati obilo dobre volje in velikodušnosti. Z ljubljeno osebo se ne dotikajte kožnih stvari, sicer boste povzročili cel kup diskusij in naspotij. Srečen ponedeljek.

DEVICA (od 21. 8. do 20. 9.) Te dni boste zelo dobre volje. Zato počitite v družbo prijateljev in znancev, saj boste s tem okrepili svoje odnose in zveze. Skušajte pokazati predvsem svojo dobro stran; tako si boste pridobili nova prijateljstva. Ugodna dneva torek in sobota.

TEHTNICA (od 21. 9. do 20. 10.) V zasebnem življenju bodo valovi nekoliko razburkanosti. Najprej boste veselili, potem pa boste slabe volje. Na glade na to imate priliko za prijetna srečanja in obiske. Izkoristite to razdobje, da opravite posle, ki ste jih odložili, saj vas sedaj ne bodo stali mnogo napora.

SKORPION (od 21. 10. do 20. 11.) Življenje bo zelo zanimivo in prav bo, če boste potovali in srečali nove ljudi. Tako boste sklenili nova prijateljstva in okrepili stara. S svojim prijateljem obogatite boste navdušili vso okoliščino, zato izkoristite vse ugodne priliko.

STRELEC (od 21. 11. do 20. 12.) V ljubzenskem življenju ne boste imeli zadovoljenja ter boste zato le bolj slabe volje. Zato se boste radi prepirali zaradi vsake malenkosti. Najbolje bo, da skušate razumeti druge tudi z njihovega stališča. Bolj ugoden bo položaj za družbeno in poslovno življenje. Srečen četrtek.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Vase ljubzensko življenje bo zelo razgibano. Zato boste tudi laže razumeli duševne potrebe ljubljene osebe. V tem razdobju bodo igrali važno vlogo tudi prijatelji, stari in novi. Priredite kakšno družinsko zabavo in sprejmite tudi morebitna vabila. Srečna sobota.

VODNAR (od 21. 1. do 20. 2.) Borili se boste morali proti očitnosti in malodušju. Morda boste obklovali izgubljeno prijateljstvo, potrebni pa ste mehkih čustev in bo zato pametno, da darujete kaj ljubljene osebi, ki bo potem bolj razpoložena proti vam. S prijatelji in v družini bodite radodarni.

RIBI (od 21. 2. do 20. 3.) Ta teden se boste morali potruditi, če boste želeli zbuditi simpatijo pri prijateljih in znanjih. V razgovoru skušajte biti zanimivi in se zato izogibajte govorjenju o svojih skrbih. Sedaj je ugoden čas za sprejemanje obiskov. V družini utegnejo nastati spori.

VZMAŠTILNJAJEV

TEDEN

Prva dneva novembra sta tu, di letos — kot vsako leto — minila ob spominih na umrle in se posebej na padle partizanske borbe, na neštete žrtve nacističnih taborišč in na žrtve vojne sploh. Na vsem tržaškem ozemlju ni ostal brez cvetja in vencev niti en sam grob in niti en sam spomenik tem našim žrtvam. Napredne in partizanske organizacije so položile vence na skupnem grobu pri Sv. Ani k spomeniku v zloglasni Rižani in še k ostalim, predstavniki generalnega jugoslovanskega konzulata so položili vence na grobnici padlih pripadnikov JLA na vojaškem pokopališču, na vseh partizanskih spomenikih na Tržaškem in tudi na grobove interiranec v Visu in Gonarsu, povsod pa so se pomenu padlih oddolžili tudi vsaki sami.

Zaradi teh spominskih svečanosti je bilo politično in javno življenje proti koncu tedna precej paralizirano, kar pa nikakor ne velja za prve dni tedna. Že v ponedeljek se je sestal tržaški občinski svet, v katerem je odbornik za javna dela podal izbrano poročilo o stanju gradnje solskih poslopij v tržaški občini. Čeprav je bil program del široko zasnovan, pa gradnja vendarle ni napredovala tako kot bi morala. Na seji so govorili tudi o pomankljivostih na univerzi, župan pa je med drugim sporočil, da bo na povabilo trgovske zbornice prišla tudi v Trst parlamentarna komisija za promet in trgovinsko pomorščarstvo, ki bo s krajevnimi predstavniki proučila težave in probleme tržaškega pristanišča.

V torek se je sestal tudi občinski odbor, kjer je odbornik dr. Blasina podal poročilo o delovanju občinskega oddelka za zdravstvo in higieno. Iz poročila je bilo razvidno, da se je v enem letu javilo v občinskih ambulantah nad 66 tisoč oseb, da za otroško paralizno ni umrl nihče, da pa je bilo nekaj smrtnih primerov meningitisa. Župan pa je poročal o svojih razgovorih s predstavniki ENI v zvezi z gradnjo naftovoda Trst-Dunaj.

Tudi sindikalno življenje je bilo močno razgibano. V ponedeljek se je začela tudi 48-urna stavka v tovarnah likerjev, v torek pa je bila v vseh obratih CRDA solidarnostna stavka s tržaškimi delavci. Končno so v četrtek začeli stavkati tudi bančni uradniki. Kot po vsej državi, smo v četrtek tudi v Trstu praznovali »Dan štednje«, kar je priložnost so v dvorani tržaškega občinskega sveta razdelili dijakom študijske nagrade, ki jih je dala na razpolago Tržaška hranilnica v skupnem znesku 3.200.000 lit. Nagrade so dobili tudi nekateri šolniki.

Na solskem področju je prišla razveseljiva vest, da bomo Slovenci kmalu dobili tudi otroški vrtec za središče mesta in sicer v Ul. Donadoni. Prošnjo zanj je podpisalo 21 solskih staršev, župan dr. Franzil pa naj bil dal svetovalcu dr. Simiču zagotovilo, da bo vrtec zanesljivo odprt, če se bo zanj prijavilo dovolj otrok. Med tednom se je tudi nadaljevala akcija za pomoč žrtvam v Valonti, kateri se je pridružil tudi Slovenski klub s silarsko razstavo v Gregorčičevi dvorani. Razstave se udeležuje 8 slovenskih tržaških silkarjev, od katerih je vsak daroval po eno svojo sliko v odkup za žrtve Skopja in Valonta. Otvoritev razstave je bila v torek, in že kar ob otvoritvi so bile odkupljene skoraj vse slike, namenjene v dobrodelne namene in še druge.

Tudi v Gorici in na Goriškem je ljudstvo v petek, na dan vseh mrtvih, okrasilo grobove svojcev in svetinjem in poslastic njihov spomin. Obenem so se spomnili tudi tistih, ki so dali svoje življenje za boljšo bodočnost nas vseh. Osrednja svečanost v spomin padlih borcev je bila na glavnem pokopališču v Gorici, kjer so ob 10. uri položili na grobove padlih slovenske vence predstavniški organizacije bivših partizanov. Mladinske iniciative, SKGZ, in drugi ter počastili njihov spomin z eno minutnim molkom.

V prvem so predstavniki bivših borcev iz Pevine, Oslavia in St. Mavra položili že ob 8. uri vence pred spomenikom padlih na trgu v Pevini, ob 8.30 pa je prišel še generalni konzul SFRJ iz Trsta Rudi Janhuja in skupaj z domaćini krenil v sprejeto na grobove padlih borcev na tamkajšnjem pokopališču, položil nanje vence in vsi skupaj so počastili njihov spomin z enominutnim molkom. Tudi tu so bili partizanski položili svoj venci.

Podobne spominske svečanosti so bile tudi v Doberdobi, na Poljanah, v Steverjanu in v drugih krajih na Goriškem. V Steverjanu so imeli prejšnji teden sejo občinskega sveta, na kateri so sklenili najti posojilo za ureditev vsake

ga pokopališča v Jasbinah in za opremo otroškega vrtca v Steverjanu. Sovodenici so s pozornostjo sprejeli vest, da čaka pokrajinska uprava samo še na odobritev pristojnega ministrstva, da bi po tem lahko začeli z ureditvijo in asfaltiranjem ceste Gorica-Sovodnje-Zagrad, za katero bodo potrebovali skoraj 300 milijonov lit. Potrebna sredstva so že zagotovljena in zatorej je upati, da bodo z rastopom lepega vremena spomladi lahko začeli s tem delom.

Tudi v Standrežu namerava goriška občinska uprava začeti z širjenjem in popravilom glavne ulice Sv. Mihaela, po kateri gre vedno več prometa in ki ima nekatera ozka grla. Pretekli četrtek pa je vaščane razburil požar, ki je sredi noči izbruhnil na Ploščah, v hlevu posestnika Jožeta Lutmana, kjer je med drugim zgorelo nekaj 900 stotov krme in računajo, da je škoda 4 milijone lit. škoda, ki pa je krita z zavarovalnico.

V preteklem tednu je prišlo v Gorici tudi do večkratne stavke nameštencev mestnega avtobusnega podjetja ATA, ker se vodstvo ne mara pogajati za izboljšanje plač, kot so ga predložili predstavniki sindikalnih organizacij. V vseh primerih je stavka popolnoma uspešna.

Z OPČIN

Grda pot in slaba kanalizacija

Opčine lahko štejejo v tržaško predmestje, ali kot rezidenčno-turistično področje. Kot takemu bi morala občinska uprava posvetiti večjo pozornost in skrb, toda kaže, da imajo na županstvu gluha ušesa. O številnih potrebah Opčin in o protestih Opencev je bilo pred nekaj meseci precej govoriti in je tedaj občinska uprava zagotovila, da bo rešila vsa najbolj nujna vprašanja, ki jih ne bomo zdaj spet navajali.

Kdor se pelje skozi Opčine po glavni ulici proti Sezani, ali proti Proseku, sicer vidi ponekod ruševine in se pri tem začustuje. Kdor se pelje skozi Opčine po glavni ulici proti Sezani, ali proti Proseku, sicer vidi ponekod ruševine in se pri tem začustuje.

Kot po vsej državi, smo v četrtek tudi v Trstu praznovali »Dan štednje«, kar je priložnost so v dvorani tržaškega občinskega sveta razdelili dijakom študijske nagrade, ki jih je dala na razpolago Tržaška hranilnica v skupnem znesku 3.200.000 lit. Nagrade so dobili tudi nekateri šolniki.

Na solskem področju je prišla razveseljiva vest, da bomo Slovenci kmalu dobili tudi otroški vrtec za središče mesta in sicer v Ul. Donadoni. Prošnjo zanj je podpisalo 21 solskih staršev, župan dr. Franzil pa naj bil dal svetovalcu dr. Simiču zagotovilo, da bo vrtec zanesljivo odprt, če se bo zanj prijavilo dovolj otrok. Med tednom se je tudi nadaljevala akcija za pomoč žrtvam v Valonti, kateri se je pridružil tudi Slovenski klub s silarsko razstavo v Gregorčičevi dvorani. Razstave se udeležuje 8 slovenskih tržaških silkarjev, od katerih je vsak daroval po eno svojo sliko v odkup za žrtve Skopja in Valonta. Otvoritev razstave je bila v torek, in že kar ob otvoritvi so bile odkupljene skoraj vse slike, namenjene v dobrodelne namene in še druge.

Tudi v Gorici in na Goriškem je ljudstvo v petek, na dan vseh mrtvih, okrasilo grobove svojcev in svetinjem in poslastic njihov spomin. Obenem so se spomnili tudi tistih, ki so dali svoje življenje za boljšo bodočnost nas vseh. Osrednja svečanost v spomin padlih borcev je bila na glavnem pokopališču v Gorici, kjer so ob 10. uri položili na grobove padlih slovenske vence predstavniški organizacije bivših partizanov. Mladinske iniciative, SKGZ, in drugi ter počastili njihov spomin z eno minutnim molkom.

V prvem so predstavniki bivših borcev iz Pevine, Oslavia in St. Mavra položili že ob 8. uri vence pred spomenikom padlih na trgu v Pevini, ob 8.30 pa je prišel še generalni konzul SFRJ iz Trsta Rudi Janhuja in skupaj z domaćini krenil v sprejeto na grobove padlih borcev na tamkajšnjem pokopališču, položil nanje vence in vsi skupaj so počastili njihov spomin z enominutnim molkom. Tudi tu so bili partizanski položili svoj venci.

Podobne spominske svečanosti so bile tudi v Doberdobi, na Poljanah, v Steverjanu in v drugih krajih na Goriškem. V Steverjanu so imeli prejšnji teden sejo občinskega sveta, na kateri so sklenili najti posojilo za ureditev vsake

MI SPIMO IN DRUGI NAM SEJE LJULJKO...

Prirediti je treba razna predavanja in strokovne tečaje na podeželju

Zdaj je skrajni čas, da se začne z delom, ki smo ga več let zanemarjali - Ni res, da mladina nima nobenega zanimanja

Pridelek je že pospravljen, vino je dozorelo, praznik sv. Martina je pred vrati. Kmetje imajo zdaj več dela doma kot na polju. To pomeni, da se je zaključilo letošnje kmetijsko leto. Sledil bo razmeroma kratek jesensko - zimski odmor, če pri kmetih lahko sploh govorimo o odmoru, nato pa bo spet vedno več dela in skrbi. Kmetje bodo zdaj napravili obračun in na podlagi izkušenj načrt za prihodnje leto. Zdaj bo malo več časa na razpolago kot spomladi in poleti, pa tudi ta prosti čas je treba umno izkoristiti. Kako? Ne bomo povedali nič novega, vendar se nam zdi potrebno, da ponovimo, kar smo že večkrat napisali, da bi morali na to misliti.

V jesenskih in zimskih dneh je namreč najbolj primeren čas, da se po vaseh prirejajo predavanja in tečaji za odrasle

in za mladino, tečaji in predavanja o kulturi, znanosti, strokovna predavanja in tečaji o raznih panogah kmetijstva, gospodinjstvi tečaji itd.

Tudi na podeželju se bolj kot v mestu, so taka predavanja in tečaji zelo potrebni. Odrasli in mladina si jih želijo. Ni res, da ima današnja mladina gluha ušesa za take stvari in da ji rojijo po glavi samo motorji. Zanimivo predavanje s projekcijsko diapozitivno ali filmo, poučen tečaj, razgovor o sodobnih vprašanjih itd. privabijo odrasle in mladino.

Ne vidimo nobenega tehtnega opravila, da ne bi mogli prirediti tudi po vaseh predavanja in tečaje. V nekaterih vaseh se sicer pritožujejo, da nimajo dvorane, drugod pa dvorane razpadajo ali so vedno prazne. Nekoliko težje je s predavatelji, ki se otepajo dolžnosti. Vedno bolj redki so namreč tisti, ki radi sprejemajo vabilo. Imamo pa tudi organizacije, ki so prav za to na svetu, da skrbijo tudi za prirejanje predavanj in tečajev.

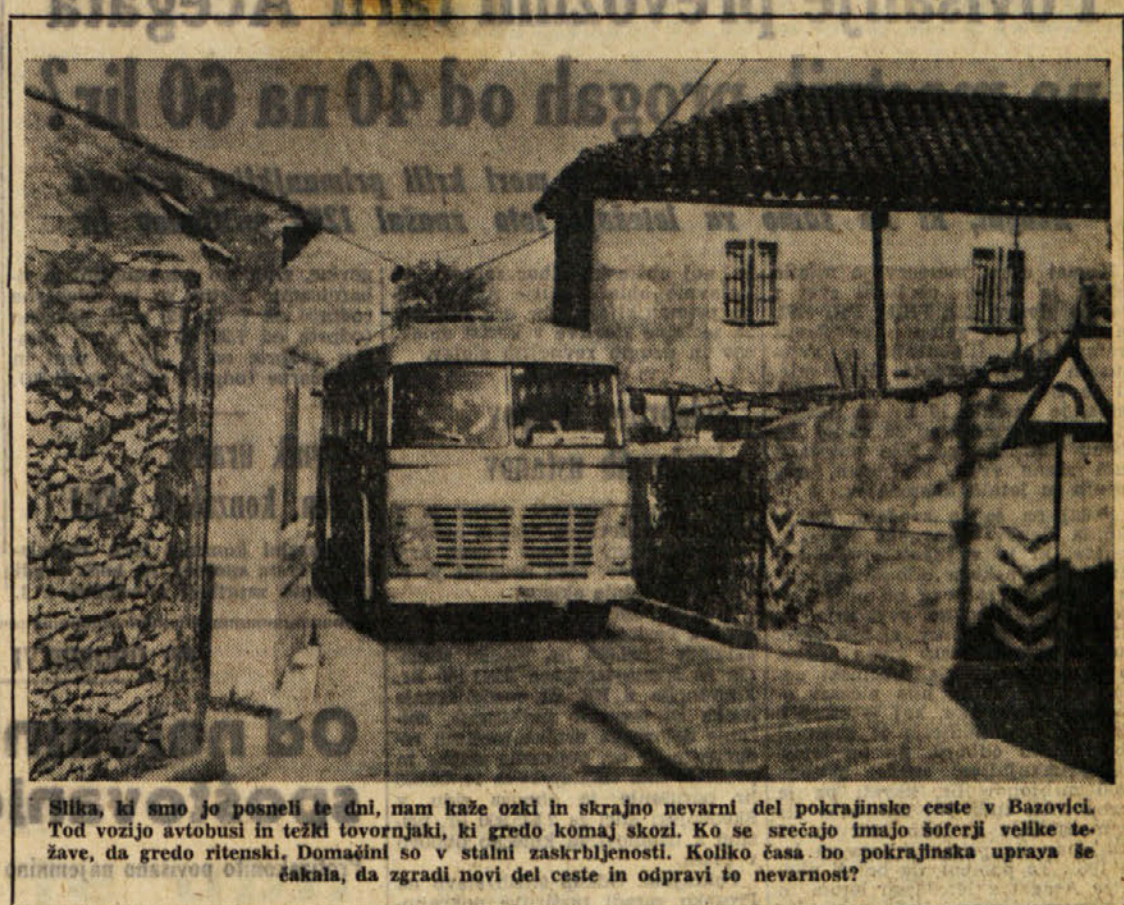
Ne vemo, kaj ima letos v naerstu kmetijsko nadzornstvo, vendar pričakujemo, da bo poskrbelo za večje število slovenskih strokovnjakov — predavateljev. Prav tako bi si želeli, da bi tudi Prosavana zveza vključila s sodelovanjem Kmetijske zveze, Zveze malih posestnikov in Kmetijske za-

druge v program skupnega delovanja vrsto strokovnih predavanj in raznih tečajev po vaseh.

Za to je treba takoj začeti z delom. Najprej bi morali izvedeti, kaj si ljudje želijo, nato bi si morali poiskati predavatelje, sestaviti program in ga brez oklevanja izvajati.

Pri vsem tem, naj se vsi dobro zavedamo, da nekatere italijanske ustanove ne spijo in z jasno določenim namenom prirejajo že več let po slovenskih vaseh razna predavanja in tečaje v italijanski.

Ko mi spimo, nam drugi seje ljuljko...

Slika, ki smo jo posneli te dni, nam kaže ozki in skrajno nevarni del pokrajinske ceste v Bazovici. Tod vozijo avtomobili in težki tovornjaki, ki gredo komaj skozi. Ko se srečajo imajo šiferji velike težave, da gredo ritenski. Domačini so v stalni zaskrbljenosti. Koliko časa bo pokrajinska uprava še čakala, da zgradi novi del ceste in odpravi to nevarnost?

PRENIZKA CENA MLEKA, SLABE POTI, PREVOZ DIJAKOV V ŠOLO IN ŠE KAJ

Kako živijo v Dragi in Gročani

IZ DRAGE, ki je v mrtvem kotu prav blizu meje, se poredkoma oglašamo. Vasko življenje namreč teče brez posebnih novosti. Odkar so pred leti ukinili železniško progo Trst-Kozina, imamo z mestom avtobusno zvezo, za katero skrbi železniška uprava. Spomladi in poleti prihajajo k nam izletniki iz mesta, v pozni jeseni in pozimi pa je mrtvilo.

Županstvo imamo v Dolini, osnovno šolo, cerkev in pokopališče pa na Pesku. Iz naše vasi pelje na Pesek krajša pot, ki

pa je zdaj v obupnem stanju in je skoraj neprehodna. Pred nekaj leti so jo sicer popravili, toda zima in nalihi so opravili svoje. Hoja po taki poti je zelo nevarna, zlasti za otroke, ki hodijo na Pesek v šolo, pa tudi za ženske, ki hodijo tja k maši. Glede pogrebov pa imamo srečo, ker v naši vasi ni še nihče umrl, odkar imamo novo pokopališče na Pesku.

V srednje šole se iz naše vasi vozi v Trst sedem dijakov, toda zelo nerodno je, ker se morajo odpravljati z avtobusom že ob 6.10. Avtobus pride v Trst ob 6.30 in dijaki morajo čakati do začetka pouka. Za povratek imajo avtobus, ki odpelje ob 13.05; če pa ta avtobus zamudijo, morajo čakati v mestu do 17.30.

Omenimo naj še letošnjo letino. Sena ni bilo dosti, vendar nekaj več kot lani, boljše je bilo z otavo. Krompir je dober obrodil, toda vmes je dosti gnilega; vina pa ni dosti, ker je nekaj vinogradov pri vasi.

GROČANI, ki šteje 29 hišnih števil, ima 152 prebivalcev in 180 glav goveje živine. To je v sedanjih razmerah vsekar prvenstvo na našem podeželju. Skoraj vse mleko oddajamo podjetju SALPAT, ki ga odvaja s kamionom, toda cena je prenizka in ne krije stroškov, ki jih imamo z živino. Najprej so nam plačevali mleko po 50 litr, potem so zvišali na 55, letos poleti so spet znižali na 50 litr, sedaj pa nam ga plačujejo po 60 litr.

Cesto, ki pelje s Peska v našo vas, so pred dvema mesecema asfaltirali za 100 metrov od pokopališča proti vasi. Ostane še kakšnih 300 metrov pranske ceste, ki je ponekod tudi ozka. Zaradi prometa in prahu je ne

rodno za otroke, ki hodijo v šolo na Pesek in morajo skakati na gmajno, da jih tovarniki ne povozijo. Tudi pot po vasi je precej zanemarljiva in v nekaterih krajih se je razpasla rodbina. Prav tako bi se lahko pri tožili glede čistoče po vasi, po kateri cestejo krvavi odpadki, ki bi jih lahko večkrat na teden pobrali.

Z letošnjo letino smo kolikor toliko zadovoljni. Prva je bila sicer nekoliko slabša, jesenska pa boljša. Sena je nekoliko več kot lani, otava in krompirja pa je bilo dosti. Repe in korenja smo pridelali kot običajno in gre dobro v prodajo. Koruze in ajde ne sejemo več, ker se nam bolj splača posejati njive z repi, korenjem ali pa z deteljo zaradi krme.

Pred dvema mesecema sta se poročila domačina Ave Umek in Albin Raeman, lanskega oktobra pa se je poročila Vesna Fonduša s Sipjom Berneticem, ki je pristopil v našo vas iz Oclic. Poštni urad imamo v Bazovici in se ne moremo pritoževati glede dostavljanja pošte, želeli bi pa, da bi tudi v našo vas napeljal telefon.

SALEŽ

Mogoče smo Saleženi — tako nas namreč nazivajo sosedje — bolj zapiceni v zemljo kot drugod na Tržaškem in je prav, če povemo, s kakšnim uspehom smo letos kmetovali. Če povemo o letini v celoti, ne moremo tožiti, čeprav je zahtevalo precej prizadevanja. Sicer pa pridejo v poštev kot glavni pridejki: krma, krompir, vino. Dobra brca dohodkom so pri nas nekatera površnja, ki jih gojimo včasih z vejami, včasih z manjšim, a povprečno z zadovoljivim uspehom.

Bali smo se za krmo, a je jesen nadoknadila, v kolikor je letina sena popustila; otava, detelja, pitnik, dobra paša so priložnosti za izdatno zbiranje. Saj

je znano, da odpade precejšnja skrb, če je senik dovolj založen s krmo. Dobrega tečnega sena — ki je glavna krma — pa je ni preveč. Za to so potrebne zboljane senožiče s kakovostnimi (rednimi) travami. Vidimo, da bo treba v tem kaj ukreniti.

Krompir je obrodil nad pričakovanjem. Naši prostori za ozimljenje so vedno bolj primerni: zračni, primerno suhi in ne prehladni. Zato nam ne gre več tako po zlu kot nekdo, ko ga je v neprikladnih prostorih veliko zmrznilo, segnilo ali pa je zaradi kaljenja izgubil na vrednosti.

V normalni letini pridelamo okrog 900 hl vina, od tega nad 3/4 belega, ostalo terana. Če je danes drugace kot nekdo (ko je bilo 3/4 vsega pridelka terana), je to pripisati večji rodovitnosti bele trte in majhnemu povpraševanju po teranu (v zadnjih letih pa to spet narasča). Gniloba je pobrala kakih 25 odstotkov, in sicer več ornega kot belega. Most je vseboval okrog 18 sladkorja. Glede količine in kakovosti so seveda razlike, saj imajo nekateri celo večji pridelek od lanskega, drugi sicer manjši, a nič slabše vino od lanskega. Tudi mi ugrabimo, kaj je s pripravki proti peronospori; sodimo, da nista aspor in viteks tako trajna kot modra galica. Sicer pa priznamo, da smo premalokrat škropili: v bodocah bomo bolj opreznosti. Tudi se sprašujemo, kakaj nama radu Trst veronosporijem poroči kot je to pri ljubljanskem radu.

Se o tej izkušnji bi radi povedali: Kljub neugodnim vremenskim prilikam je grozdje dobro dozorelo. To kot tudi oviilen zarod pripisujemo obdelovanju (kopanju, gnojenju), ki ga vršimo pred zimjo. Tudi smo se prepirali o koristi umetnih gnojil v vinogradu, predvrem fosfornih in kalijevih, ki pospešita zorenje in dvigneta kakovost vina.

ŠEMPOLAJ

Občinska uprava je pred časom kupila nekdanjo zemljiško kmetijsko posest na padm ob vasi Šempolaj, da bi tam uredila trg za parkiranje avtomobilov in obračanje avtobusov. Tu je kakšne 3 m globoka kraška jama, ki jo je treba zasuti. Če bi to delo hotela napraviti občinska uprava, bi imela precej stroškov s prevozom materiala. Zaradi tega občinska uprava naproša Šempolajce, ali včasne iz sosednjih vasi, naj razen material, ki ga imajo, odvažajo na omenjeni kraj, da bo jama čimprej zasuta.

Obvestilo vinogradnikom

Tržaško županstvo opozarja vse vinogradnike, zadržane kleti in trgovce ter industrije, ki se ukvarjajo s predelovanjem vina, da morajo do 30. novembra prijaviti količino vina iz letošnje pridelke, in posebej količino vina iz prejšnjih let, ki ga imajo že v zalogi.

Zaloge vina morajo prijaviti tudi trgovci na debelo. Prijave je treba napraviti na posebnih obrazcih, ki so na razpolago v trošarskem uradu Ul. Teatro 4.

Pokrajinsko kmetijsko nadzornstvo v Trstu obvešča kmetovalce, da so v teku sledeče pobude v prid kmetijstva:

1. Od 24. oktobra dalje se bodo sprejemale prošnje, in to do 31. decembra, za namen izpraznjenja vasa, ki je na razpolago za nakup obranega semena pšenice. Dan bo prispevek v najvišjem znesku 50 odstotkov nakupne cene. Zainteresirani kmetovalci imajo pravico do enega stota omenjenega semena.
2. Enak prispevek v znesku 50 odstotkov nakupne cene bo dan za nakup tršnih sadik - divjakov in cepčev - ter sadnega drevja (češenj, mandeljnov, orhrov, marelic, bruskev ter češnj). Naročiti je treba najmanj 100 tršnih sadik ter 25 sadnih dreves.
3. Od 29. oktobra dalje (in to do 31. decembra) se bodo sprejemale prošnje za nakup razpoložljiva vasa) se bodo sprejemale prošnje za nakup: a) breplaznih odbranih semen površnin; do tega imajo pravico samo tisti kmetovalci, ki oddajajo svoje prideleke na trg. Štogo so izvedli ti isti, ki predložijo povratne za lasno uporabo;
- b) dan bo prispevek v znesku 50 odstotkov nakupne cene za čebele tulpanov, narcis, hijacint, iris in sadik cepčevk vrste. Naročiti se bodo sprejemala za nakup najmanj 250 čebele vsake vrste ter najmanj 50 vrtnic.
- c) Dan bo prispevek v znesku 40 odstotkov nakupne cene za melitozijo, za zimsko krmiljenje čebeleli družin.
- d) Dan bo prispevek v znesku 30 odstotkov nakupne cene za nakup čebelekarškega orodja in racionalnih panjev.

NEKAJ NASVETOV ČEBELARJEM

Kako poskrbimo za čebele pozimi

IZBIRA KRAJA ZA PREZIMOVANJE

Dobro vemo, da je zimski čas najtežje obdobje za družino. Če bomo to upoštevali, gotovo ne bomo pozabili, da začnemo čebelariti že s 15. avgustom za naslednje leto, z drugimi besedami povedano, s tem datumom preneha čebelarstvo leto. V prvi vrsti poiščimo zavetne sončne lege, kjer bomo postavili čebelje družine. Napake je, če zimsko stojišča postavimo ob vnozjo hriba, kajti tu so idealni pogoji za daljše zadrževanje megle, z druge strani pa nastajajo hitri temperaturni skoki, ki so vezani na dnevni čas. Znamo je, da zimski čas je hladnejši zrak vedno spušta s hriba v nižino in izpred sebe izpodirja toplejši zrak v nižinah. Iz omenjenega lahko sklepamo, da bodo družine udobne zimovale, če jim bomo stojišča postavili v nekoliko višjih, toda še zmeraj sončnih in zavetnih legah. Pri izbiri stojišč bomo upoštevali tudi, da družine potrebujejo mir, kajti občasi ali stalni ropoti povzročajo vznemirjanje družine, kar negativno vpliva na zimovanje.

Ko bomo došli čisto, kamor bomo postavili čebelnjak ali stojišče preko zime, bomo začeli s pripravami družine za zimo. Nujno je, da iztočimo iz satja v plošču ves med, posebno še, če družine potegnemo iz gozdnih pašiš, razume se, tudi tistega, ki je nanešen okoli gnezda. Družini nato dodamo prazno istočno satje, po možnosti tistega, ki

so ga zgradile v letošnjem letu in je bil najmanj 4-krat že založen.

JESENSKA PREHRANA ČEBEL

Vsakomur od nas je znano, da se zimске čebele razlikujejo po bioloških svojstvih od letnih čebel. Kako se tudi ne bi, saj trajajo življenjski vek letnih čebel največ okoli 35 dni, medtem ko zimске čebele živijo včasih celo preko 5 mesecev. Nadalje žive čebele v zimskem času v neugodnejših pogojih, ker so pač nujno vezane na mesto in hrano, ki smo jim jo pripravili. Zato je nadvse važno, da si čebele te vrste že v jesenskem času pripravijo rezervo v svojem organizmu, katero bodo lahko v zimskem času črpale za nadomestilo vseh tistih stvari, ki jim jih ni nudimo v hrani. Zategadelj naj bo hrana v času priprave kvalitetna in bogata na beljakovinah. Če jim priruda ne nudi dovolj cvetnega prahu, jim ga dodajamo bodisi v satju ali pa pomencanega z gosto sladkorno raztopino in sicer tako, da ga premežemo preko površine sata, ki ga stavimo ob gnezdo. To ponavljamo vsak teden enkrat vsaj tako dolgo, dokler spekulativno pitamo.

S PRIMERNIM PITANJEM VPLIVAMO NA MATICO K POSPEŠENEMU ZALEGANJU

Nato začnemo z vsakodnevno pitanjem družin in to vsak ve-

čer po 2 dl sladkorne raztopine, ki smo ji prvih 10 dni primešali 0,5 g soli na vsak liter, naslednjih 10 dni pa na streptomicin 0,2 g na vsak liter. S tem stimuliramo matice na intenzivnejše zaleganje, s čimer pridobivamo mladiče v večjem številu, istočasno pa se znebijemo starih, izrabljenih čebel, večkrat pa tudi kobilicev. Zavedajmo se, da bodo družine veliko lažje prebrodile zimsko, posebno pa je zgodnje spomladanske težave, če bodo šle v zimo s čimvečjim številom mladih in čimmanjšim številom starih čebel.

Posebno moramo biti previdni in se točno držati gornjih navodil, če nam družine bolehaajo za nosečnostjo. To je v prvi vrsti pogojna bolezen, ki je sicer obenem tudi kužna priroda, vendar je neupoštevanje gornjih navodil ali pa delno izvrševanje le-teh, pogoljuje, zaradi česar se nam v zgodnjem spomladanskem času skoraj vedno mačkuje. Za to bolezen je namreč značilno, da skravljuje življenjski vek čebel, a druge plati pa povzroča v zimskem času nemir v družini, posebno še, če ne poskrbimo za kvalitetno zimsko hrano. S poskusi je dokazano, da najbolj zimujejo na sladkorju, ker le ta, posebno ob dolgotrajnem neizletnem času najmanj obremenjuje črevesje.

PRAVOČASNO ZAČETI POKLADATI ČEBELAM ZIMSKO ZALOGO

Kadar gre za to bolezen, si gurno ni vprašanje samo kvalitete hrane, temveč je prav tako, če ne še bolj važno pokladati družinam zimске zaloge pravčasno, tako da jih lahko predelajo v med in pokrijejo in kar je še važnejše, pravilno naložijo v panje. Paziti moramo, da predelajo in naložijo hrano prej preden matice popolnoma prenehajo z zaleganjem. To priporočamo, da središče bodoče zimске grude ne bi sedelo na pokritem medu, ker jo to razhlajuje, zaradi česar družina jemlje več hrane, s čimer obremenjuje že itak bolešno črevesje.

Če se ozremo nazaj na lansko jesen, bomo našli velike izgube zaradi nosečnosti povsod tam, kjer so le delno, ali pa sploh niso upoštevali osnovnih principov biološke preventive, ki je nujna, da zaščiti za nosečnostjo obolelo družino. Z neizvrševanjem teh pogojev so nastali idealni pogoji za hitrejši tok bolezni in s tem velike zimske in še večje zgodnje spomladanske izgube. To našo trditve lahko potrdimo z laboratorijskimi analizami, ki so v 98% pokazale močno okužbo s povzročitelji nosečnosti pri družinah, ki so odmirle v poznem zimskem ali zgodnjem spomladanskem času. Zato v bodoče skušajmo upoštevati vse, kar se nam priporoča, da bi tako zmanjšali gospodarsko škodo, ki nastaja z izgubo večjega števila družin.

Dr. Nežka Snoj

LAŠKO PIVO
JUGOSLAVIA

PRVOVRSTNO - BELO IN ČRNO - LAŠKO PIVO
DOBITE V VSEH GOSTILNAH V TRSTU
Zaloga za Trst in okolico - Tel. 225102 **IN GORICI**

OBVESTILO

UNIVERSALTECNICA vjudno sporoča, da ima v zalogi televizorje, hladilnike, plinske stredilnike, elektrone stredilnike, sesalce za prah in druge elektro gospodinjske predmete svetovnih znanih tovarov, po izredno ugodnih cenah. Kupcem iz Jugoslavije ne vračunavamo prevoza, embalaže in zavarovalnine. Po naši ceni jim dostavimo feo dom v Jugoslaviji.

Obiščite nas:

UNIVERSALTECNICA
Trst, Korzo Garibaldi 4
tel. 41243 - 50486 - 90191

Dr. VRTOVEC JOZE (jr.)

specialist
za ustne in zobne bolezni
asistent
na zobodravniški univerzitetni
kliniki
v PADOVI
Trst, Ul. Mercadante 1/I vogal
Ul. Carducci - Ul. Milano
Telefon 68-349

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 3. t. m. ob 16.
uri Cinemascope barvni film:

Romolo e Remo

(Romul in Rem)

Igrajo: STEVE RIVERS
in GORDON SCOTT

V ponedeljek, 4. t. m. ob 16. uri
ponovitev filma:

ROMOLO E REMO

Kino na Vrččinah

predvaja danes 3. t. m. ob 15. uri zabavni Agfacolor film:

«SISSI E IL GRANDUCA»

(Sissi in nadvojvoda)

Zadnji veliki uspeh posrečene serije «SISSI»
Igrajo: mlada priljubljena SABINA SINJEN, CHRISTIAN WOLF
in GERT FROBE

V ponedeljek, 4. t. m. ob 15. uri Paramount JERRY LEWIS
v filmu:

(Sherlocko — beštati preiskovalca)

Igrajo: JOAN O'BRIEN, ZACHARY SCOTT, JACK WESTON
in drugi

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 3. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

«IL DOMINATORE»

(GOSPODOVALEC)

(Mojsirovina Columbia filma.
Posneto po romanu Petra Gilmana)

Igrajo: CHARLTON HESTON, YVETTE MIMIEUX, GEORGE
CHAKIRIS in JAMES DARREN

Mladini pod 14. letom vstop prepovedan

V ponedeljek, 4. t. m. ob 16. uri Columbia Cinemascope barvni
film:

«SULL'ORLO DELL'ABISSO»

(Na robu prepada)

Beg čez najvišje hribe v pušavi

Igrajo: COMEL WILDE in VICTORIA SHAW

Mladini pod 16. letom vstop prepovedan

KINO «ROSANDRA» BOLJUNEC

Obiščamo vse naše obiskovalce, da bo mo film predvajali danes 3. t. m. ob 15. uri, začetek druge predstave ob 19.30 uri:

v ponedeljek, 4. t. m. ob 18.30. Vstop do 19. ure.

Vstopnina: 250.- in 150.- lir

Cinemascope technicolor

FILM TRAJA 4 URE

Igrajo: CHARLTON HESTON, JACK HAWKINS, HAYA HARA-
RETT, STEPHEN BOYD, HUGH GRIFFITH in MARTHA SCOTT

Obiščamo vse naše obiskovalce, da bo mo film predvajali danes 3. t. m. ob 15. uri, začetek druge predstave ob 19.30 uri:

v ponedeljek, 4. t. m. ob 18.30. Vstop do 19. ure.

Vstopnina: 250.- in 150.- lir

Cinemascope technicolor

FILM TRAJA 4 URE

Igrajo: CHARLTON HESTON, JACK HAWKINS, HAYA HARA-
RETT, STEPHEN BOYD, HUGH GRIFFITH in MARTHA SCOTT

Obiščamo vse naše obiskovalce, da bo mo film predvajali danes 3. t. m. ob 15. uri, začetek druge predstave ob 19.30 uri:

v ponedeljek, 4. t. m. ob 18.30. Vstop do 19. ure.

Vstopnina: 250.- in 150.- lir

Cinemascope technicolor

FILM TRAJA 4 URE

Igrajo: CHARLTON HESTON, JACK HAWKINS, HAYA HARA-
RETT, STEPHEN BOYD, HUGH GRIFFITH in MARTHA SCOTT

Obiščamo vse naše obiskovalce, da bo mo film predvajali danes 3. t. m. ob 15. uri, začetek druge predstave ob 19.30 uri:

v ponedeljek, 4. t. m. ob 18.30. Vstop do 19. ure.

Vstopnina: 250.- in 150.- lir

Cinemascope technicolor

FILM TRAJA 4 URE

Igrajo: CHARLTON HESTON, JACK HAWKINS, HAYA HARA-
RETT, STEPHEN BOYD, HUGH GRIFFITH in MARTHA SCOTT

Obiščamo vse naše obiskovalce, da bo mo film predvajali danes 3. t. m. ob 15. uri, začetek druge predstave ob 19.30 uri:

v ponedeljek, 4. t. m. ob 18.30. Vstop do 19. ure.

Vstopnina: 250.- in 150.- lir

Cinemascope technicolor

FILM TRAJA 4 URE

Igrajo: CHARLTON HESTON, JACK HAWKINS, HAYA HARA-
RETT, STEPHEN BOYD, HUGH GRIFFITH in MARTHA SCOTT

Obiščamo vse naše obiskovalce, da bo mo film predvajali danes 3. t. m. ob 15. uri, začetek druge predstave ob 19.30 uri:

v ponedeljek, 4. t. m. ob 18.30. Vstop do 19. ure.

Vstopnina: 250.- in 150.- lir

Cinemascope technicolor

FILM TRAJA 4 URE

Goriško-beneški dnevnik

NEREŠENI PROBLEMI VRHOVCV

Vrhovske matere želijo vrtec za svoje otroke

Otrok zanj bi bilo dovolj in misliti bi bilo treba na primerne
prostore - Ureditev vaše ambulante je lahko izvedljiva

Z velikim zanimanjem so sprejeli vaščani v Vrhu vest, ki smo jo objavili v našem časopisu, da so bili vojaški predstavniki na županstvu v Sovodnjih in so se zanimali za popravilo vaše ceste. Tudi vaščani se strinjajo, da bi bila morda najboljša rešitev, če bi popravili in asfaltirali vso cesto od Rubij do pokrajinske ceste na drugi strani Vrha. Seveda je treba videti, če bo vojaško po-
poljstvo sprejelo ta načrt in ko-
liko časa bo treba čakati na nje-
govo izvedbo. Prav bi bilo, če bi
občinska uprava iz Sovodnjih pri-
stojni urad ponovno opozorila na
nujnost ureditve tega problema.

Kar se tiče vaše ambulante
pravijo vaščani, da je občina za-
čela že pred časom urejevati pri-
merne prostore in je le malo še
potrebno za njegovo končno
ureditev, kar pa je dovolj, da
zdravnik v tem prostoru še ne
more ordinirati. Na vsak način bi
bilo prav, če bi pripravili potreb-
no sobo in omogočili občinskemu
zdravniku, da bi lahko pregledo-
val bolnike in cepil otroke v va-
si, kar je nujno zlasti v zimskem
času.

Matere na Vrhu se zanimajo tu-
di, kaj bi bilo treba ukreniti, da
bi na Vrhu uredili otroški vrtec.
V vasi je 15 in več otrok, ki bi
jih lahko pošiljali v otroški vrtec,
če bi ga imeli doma. Tako pa po-
šiljajo nekaj otrok v Martinčino.
Večina pa jih ostaja doma, v ve-
liko breme materam, ki so naj-
večkrat zaposlene in se podnevi
ne morejo posvetiti otrokom v
tolikih meri, kolikor bi rade. Na
upravi ONAIR se nam povedali,
da je za odprtje novega otroške-
ga vrta dovolj 15 otrok v staro-
sti od 3 do 6 let. Seveda bi mo-
rala občinska uprava poskrbeti za
potrebne prostore in opremo, kar
pa je zvezano s takimi stroški, da
bi bil v ta namen potreben pri-
spevek države, kot ga je dala v
drugi podobni primerih.

Vaščani želijo, da bi se tudi gle-
de tega problema poskušala po-
do rešitve, pa čeprav bi bilo treba
premagati številne težave, ker za-
deva ni tako enostavna, kot se
zdi na prvi pogled.

Urniki trgovin
danes in jutri

Danes, 3. novembra: ostanjejo
odprte samo cvetličarne in mikar-
ne, do 13. ure.

Jutri, 4. novembra: pekar-
ne in mlekarne bodo dopolnile od-
prte do razprodaje kruha in mleka;
cvetličarne bodo odprte do 13. ure,
mesnice pa od 7.30 do 11. ure; vse
druge trgovine bodo ves dan zaprte.

Brivci in frizerji danes 3. novem-
bra bodo delali od 8. do 13. ure, ju-
tri, 4. novembra, od 8. do 13. ure.

met, ki ni namenjen na vojaške
svečanosti v Redipugli in sicer:
1. od 8. do 13. ure na državni ce-
sti št. 305 od km 9,300 (most pri
Zagradu) do km 15,500 (Ronke).
2. od 8. do 13. ure na občinskih
cestah, ki peljejo iz Foggiana in Re-
dipuglie v St. Peter ob Soči, kar
bodo na teh cestah uredili parkir-
ni prostor za avtomobile.

3. komur bo iz nujnih razlogov
dovoljeno iti na omenjenih cestah,
se bo moral držati navodil, ki mu
jih bodo dali organi javne varnosti.

ŠIRITE
PRIMORSKI DNEVNIK

HUDI PROMETNI NESREČI V GORICI

Motociklist se je ubil pri trčenju v avtomobil

Nesreča se je zgodila v prvih nočnih urah pri železniškem
podvozu - Nesreča Sfiligaja iz Pevme v Ul. Mazzini

Včeraj v nočnih urah je zgubil
življenje v prometni nesreči v
Ul. Aquileia vespist 33-letni Nor-
berto Roehli s trga pred župan-
stvom št. 16. Peljal se je v vespis
iz mesta proti Standrožu. Onstran
železniškega podvoza, kjer se od-
cepi Ul. sv. Mihaela v Standrož,
se je, kakor vse kaže, zaletel v
fiat 1100 z registrsko tablico GO
16522, ki ga je 24-letni Sergio Bor-
dini iz Ul. Ascoli 16 peljal v na-
sprotno smer. V bližini prometne-
ga otoka je vespist po hudem trč-
enju v vozilo obelazil nezvesten na
asfaltu. Bordini in njegov so-
potnik 22-letni Giuliano Turpin
iz Ul. Riva Corno 14, ki se je tu-
di nekoliko poškodoval, sta vse-
spuista takoj pomagala. Poklicala
sta rešilni voz Zelenega križa, ki
je odpeljal v civilno bolnišnico
nezvestnega motociklista in pa
Turpina. Zdravniki si s posebnim
prizadevanjem pomagali Roehli, ki
ga zdravstveno stanje je bilo že
na kritično. Njegova pomoč pa ni
zalegla, saj vespist je včeraj ju-
traj ob 9.30 umrl zaradi hudih
poškodb. Turpinu so obvezali ra-
no na desnem uhlju in obrazu ter
ga pridržali na zdravilišču za 5
dni.

Zapisnik o nesreči je sestavila
prometna policija, ki se vedno
zbira izjave priča, da bi vedno
kakšno je bilo. Obe vozili sta
se precej poškodovali, posebno
motocikel.

Ob 14. uri se je v Ul. Mazzini
hudo potolkel 33-letni Jožef Sfilig-
aj iz Kostabona št. 1 pri Pevmi.
V bolnišnici v Ul. Vittorio Vene-

to, kamor so ga odpeljali z av-
tomobilom Zelenega križa, se bo zdravil
skoraj dva meseca zaradi zloma
desne noge nad gleženj in ran
na levem stegnu, po bradi in raz-
nih delih telesa.

Sofer matega tovornika je nam-
reč Sfiligaja pripeljal v Ul. Maz-
zini. Vozilo je ustavil, Sfiligaj pa
je iz njega izstopil. Ker se mu je
zelo mudilo, je stekel čez cesto,
ne da bi se dobro prepračil, če
je prosta. Vtem se je pripeljal s
trga pred županstvom 66-letni Ma-
sco Gali iz Ul. Crispi 9 v Gorici,
ki je vozil fiat 500 gredineta z
registrsko tablico GO 13314. Ko
je Sfiligaj skočil pred avto je
Gali sicer pritisnil na zavore,
vendar trčenja ni mogel prepreči-
ti. S silo je odbil pešaka na tla.
Frisotne osebe so poklicale rešil-
ni avto, da je ponesrečenca od-
peljal v bolnišnico. Na kraj ne-
sreče so poklicali tudi prometno
policijo.

Sindikalna vest

V torek 29. oktobra so se nade-
jevala pogajanja za obnovo vse-
državne delovne pogodbe za o-
sebe, ki upravlja javna prevozna
sredstva. Na njih so določili po-
samezne zahteve, o katerih bodo
razpravljali na prihodnjih pogaja-
njih. Tako sindikati zahtevajo iz-
plačilo 14. mesečne mezde, pove-
šek in izdružitve periodičnih po-
stojnih povikov, podaljšanje po-
litice, izračunavanje izrednih ur
na vse mezdne postavke, plačilo

DRUGI KANAL

18.00 Tristan Bernard; «Mala
kavarna»; 19.00 Zvezdanih in
poltaron; 21.05 Dnevnik; 21.15
v evroviziji; 22.05 Slovenska poje
in pleše; 22.15 Sportna vest.

Ponedeljek, 4. novembra

9.35 Vojaška parada v Rimu
ob državnem prazniku; 11.40 Va-
tikan; 17.15 Program za najmlaj-
še; 19.00 Dnevnik; 19.45 Najmlaj-
ši minut z Flo Sandon's in Nata-
linom Ottom; 20.30 Dnevnik;
21.05 Televizijski tednik; 22.05
Detektivka «Osem let čakanja»;
22.55 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05 Dnevnik; 21.15 Verdijeva
opera «Traviata»; 23.40 Sportne
vesti.

Jug. televizija

11.00 Kmetijska oddaja; 11.30
«Obisk iz vesolja» — zgodba za
otroke o Denisu; 14.15 Prenos
sportnega dogodka; 19.00 Sport
na poročila; 19.10 Disnejev svet
— Odhod so zgodbe; 20.00 TV
dnevnik; 20.45 «Tuja žena» —
nemški film; 22.15 Poročila.

Ponedeljek, 4. novembra.

10.40 Solska ura: Kako je na-
stala knjiga; 15.30 Ponočitev Kol-
ske ure; 17.30 Angličana na TV;
18.00 TV v šoli; 18.30 Poročila;
18.35 «Peter v pušavi»; 19.00
TV obzorja; 19.30 Tedenski
športni pregled; 20.00 TV dne-
vik; 20.30 Marijan Matkovič;
«Brez imena» — drama; 22.00
Mostrji predkristjani; 22.30 Po-
ročila.

Ilirica popravila
in prodaja TV aparatov
elektrogospodinskih
predmetov

Radio TREVISAN

Prst, Via S. Nicolò 21, tel. 24-018
Popravila: Via delle Milizie 3,
telefon stev 76-276

Il. program

7.45 Jutranja glasba; 9.00 Od-
daja za ženske; 9.35 Nedeljski

OBVESTILO TRGOVINSKE ZBORNICE

Zamenjali bodo živilske nakaznice proste cone

Osebam, ki bodo v tem mesecu dosegle pristojnost, bodo
nakaznice na njihovo prošnjo dostavili naslednji mesec

Trgovinska zbornica sporoča, da
je pričela z zamenjavo osebnih
živilskih nakaznic za blago pro-
ste cone v Gorici. Dokler ne bo-
do razdelili novih nakaznic, bo-
do veljale dosedanje. Nove živil-
ske nakaznice bodo dostavili na
dom po 10. novembru.

Ker bo njihova razdelitev ter
štetje upravičencev precej dolga-
trajno (sodiijo, da bo trajalo približno
meseč dni), bo urad prite-
cone suspendiral za mesec no-
vember razdelitev nakaznic tistim
osebam, ki bodo medtem došli
v občini stalno bivaličke zaradi
rojstva, priselitve, poroke itd.

Ko bodo razdelili nove živilske
nakaznice, bodo uradi trgovinske
zbornice na zahtevo posameznikov
uredili primere, ki jih v novem-
bru niso utegnili. Na dom bodo
dostavili tudi tiste nakaznice, ki
je, niso, na katere so naslovlje-
ne, niso prejele zaradi odsotnosti.

Prispevki
za ponesrečence
v Vaiontu

V Pevmi: Karlo Princič 1.000 lir.
V Sovodnjih: Alojz Monti 500, Fani
Češut 700, Janko Cotič 1000, Anto-
lo Cotič 1000, Franjo Cotič 500, Ma-
rija Zavadlav 500, Bruna Rožič 500,
Olga Pavličič 1000, N.N. 1000. Ani-
ca Ožbot 500, N.N. 500, Lucijan Mo-
režič 500, Rezi Tomšič 400, Ivo Gu-
lin 300, Jožef Gušin 500, Anton Tom-
šič 500, Ciril Butkovič 1000, Marija
Gruđen 200, Romano Cijan 250, Ol-
ga Florenin 1000, Jožef Petek 500,
Serafin Petek 500, Isidor Cijan 200,
Justa Petek 500, Ivan Petek 500,
Ivo Petek 150, Jožef Devetak 400,
Zela Devetak 1000, Alojz Tomšič
300, Ivanka Cotič - Vas 1000, Pe-
ter Tomšič 500, Vito Cijan 400, Ma-
rija Kovč 4000, Franc Plešničar
1000, Giovanni Dottori 1000, Vence-
slav Klanjšček 750, Leopold Vižintin
500, Milka Pavličič 200, Pierina
Cotič 300, Albin Tomšič 200, Nada
Roje 1000, Zalka Devetak 500, Fran-
jič Pelicon 500, Zmaga Cijan 300,
Marija Vižintin 200, Milena Tomšič
300, Franc Petek 200, Albin Cotič
500, Dora Bačar 500, Milan Če-
šut 1000, Zlatko Vižintin 1000, Ma-
rija Devetak 200, Ljilja Plisk 500,
Ivan Cotič 500, Pepca Gorkič 200,
Karlo Butkovič 500, Ana Butkovič
100, Marija Rojati 500, Anton Cijan
300, Marija Češut 100, Helena Ma-
rini 100, Dušan Pelicon 300, Ana Mo-
režič 300, Viktorija Ferfolja 200, Gi-
zela Devetak 200, Franc Tomšič 500,
Ana Pelicon 300, Veronika Butko-
vič 100, Rozalija Hurnar 300, Bruna
Tomšič 300, Jordan Hmeljak 1000,
Stanislav Malič 300, Tončka Mare-
ga 200, Ernest Devetak 500, Marija
Hmeljak 1000, Marinka Lasič 500,
Katarina Kobole 150, Fani Devetak
750, Anica Devetak 250, Justina Co-
tič 400, Ivan Cotič 1000, Ida Masten
500, Marija Pahor 1000 in Elvira
Lukman 1000.

Skupaj 47.110 lir.

Skupaj danes 48.110
Se objavljeno 122.620

Skupaj 170.730

GORIŠKI NOGOMET

V Sovodnjih gostuje ekipa iz Dolegnana

Juventina igra v Slovencu, Podgorci pa v Bračunu

Danes je tretji dan tekmovalja
za nogometno prvenstvo pokraj-
skih diletantov druge kategorije.
Standreška Juventina bo tokrat
gostovala v Slovencu in če se
bodo igralci potrudili, bodo lahko
dosegli popoln uspeh. Tekma se
bo začela ob 14.30 in tisti igralci,
ki imajo lastna prevozna sred-
stva, se lahko javijo ob 14. uri
na igrišču v Slovencu. Drugi pa
naj se javijo najkasneje do 13.30
v baru pri Milanu v Standrožu.
Za to tekmo naj se pripravijo na
slednji igri:

Faganel, Paškulin, Brisko, Ma-
rega, Pula, Ferfolja, Zežlin, Na-
lut L. Comelli, Batistič, Re, Mon-
tico, Klaučič.

Vodstvo ekipe priporoča igral-
cem naj se resno pripravijo na
tekmo in naj se že od samega za-
četka potrudijo, da bodo izkoris-
tili vsako priložnost. Le na ta
način bodo lahko dosegli uspeh.
Sovodenci bodo po nedeljskem
pocitku danes imeli doma v go-
steh ekipi Dolegnanec, ki je lan-
sko leto ni bilo v tem sestavu.

Gostje so v prvih tekmah poka-
zali, da so močni in zato se bo-
do morali domačini potruditi, če
bodo hoteli rešiti čast domačega
igrišča.

Za tekmo naj se javijo nasled-
nji igralci: Sergej Ferfolja, Deve-
tak, Gabrielič, Čauček, Marinič,
Ferfolja Branko, Florenin, Kerše-
ven, Marson, Petek, Vižintin ter

71-letni Remigio Pascolat, 65-letna
Dina Paolini, vd. Berin, 2 uri star
Marco Madotto, gostinčar 64-let-
ni Antonij Bassanese, upokojenec
61-letni Luigi Zorzenon, ritar 68-
letni Gjo Battista Toso, gospodi-
nja 88-letna Amalia Humar.

POROKE: rudar Francesco Ma-
rini in gospodinja Paola Zuljan,
uradnik Renato Turco in gospodi-
nja Luciana Ferl, brigadir kara-
binjerjev Giampaolo Battelli in
gospodinja Miranda Furlan, me-
star Corrado Zizmond in delavka
Elisa Toffolo, student Fabio Bol-
teri in uradnica Clara Miculin,
vrtar Leopoldo Zucchiatti in go-
spodinja Olga Nussdorfer, urad-
nik Silvano Conzetta in bolničar-
ka Maria Cresta.

OKLIC: strojnik Aldo Eder in
šivilja Clara Angelica Tessile, me-
hanik Silvano Bertossi in barista
Maria Ostanel, uradnik Leonello
Concetti in trgovski pomočnica
Nelia Buch, razsodnica Corradina
no Cristiani in učiteljica Cristina
Sambo.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici naj-
višjo temperaturo 17,6 stopinje ob
12.30, najnižjo 14,8 stopinje ob 6.30.
Povprečne dnevne vlage je bilo 95
odstotkov. Čez noč od petka na so-
boto je padlo 26,4 mm dežja.

Če bo vreme dopuščalo

Danes zjutraj na stadionu «Prvi maj» tekmovanje v atletiki

Sportno združenje Bor obvešča vse prijavljence za nastop na atletskem tekmovanju 6. slovenskega športnega tedna,

da bodo, v kolikor bo vreme dopuščalo, nastopi v posameznih disciplinah na stadionu «Prvi maj» — Vrdeška cesta 7 z naslednjim razporedom:

- ob 10.— tek na 80 m za moške, ženske in mladince (predteki)
— višina za ženske
ob 10.30 — višina za moške
— tek za moške (polfinale)
ob 11.— daljina za moške in mladince
— krogla za ženske
ob 11.30 — krogla za moške in mladince
— daljina za ženske
ob 12.— finalni tekovi na 80 m
ob 12.15 — disk in hčja na 1 km
ob 12.45 — tek čez drn in strn
OSTALE DISCIPLINE ODPADAJO

Tak je odziv mladine na tekme 6. slovenskega športnega tedna

Letos so nastopili tudi fantje iz Zgonika. Na sliki: odbojarska ekipa

DANES, 3. nov. — ob 10. atletika
ob 15. rallye in gimkana
Ponedeljek, 4. nov. — ob 14. košarka
ob 21. odbojka
ob 22. zaključek in razdelitev nagrad

DANES NA DALJNEM JUGU

Dva revna sorodnika: Potenza - Triestina

Pri domačinih bivša Tržačana: Merkuza in Degrossi

Triestina je že v Potenzi, kjer bo morala danes pokazati kaj zna. Je to edinstvena prilika, ker se šibki gostitelji od danes ne morejo pohvaliti niti z eno samo zmago. Jo bodo zabeležili prav na škodo Triestine?

Tudi to je mogoče, še posebej, ker bodo imeli pred seboj enajsterico, ki na gostovanjih ni znala spraviti v mrežo nasprotnikov niti ene žoge. Na papirju bi moral ostati torej izid današnjega dvoboja ne odločen in vrhu tega še brez gola.

Je pa tudi možno, da se Triestina zbudila na jugu in obogatila celotni izkupilek. Za ta rezultat bi bila dovolj ponovitve igre, ki so jo Tržačani pokazali prejšnjo nedeljo na domačih tleh. Postava bo ista in če bo tudi borbenost in vztrajnost ista, potem smemo pričakovati iz Potenze razveseljevalno vest.

Tržačani so se na poti v potenco ustavili v Bologni, kjer so se jim pridružil, evrojski. Vsi so tako od potovalci dalje do cilja, kjer bodo imeli danes težko preiskušnjo. Po tekmi se bodo ustavili v Castellammare di Stabia, kjer bodo ostali do tekme, ki jih čaka v prihodnjem kolu s Palermom.

Ce ostanemo še pri današnjem dvoboju, moramo reči, da imata oba tekmeča izredno potrebo točk. Prav ta nujsnost bo zelo verjetno pripomočilo, da bodo gledalci lahko prisostvovali v Potenzi zelo razglašeni in razburilni tekmi.

Triestina se bo znašla danes pred dvema bivšima članima. Gre za Merkuza in Degrossi, ki sta v rdečem dresu vedno istopala. Če bosta tudi za barve novega kluba pa je seveda drugo vprašanje.

Triestina bi morala nastopiti v naslednji postavi:

Di Vincenzo; Frigeri, Vitali; Pez, Varglien, Sadar; Novelli, Dalio, Orlando, Porro, Rancati.

BLIGA
CAGLIARI-VARESE
FOGGIA INCEDIT-PARMA
NAPOLI-LECCO
PADOVA-PALERMO
POTENZA-TRIESTINA
PRO PATRIA-COSENZA
SIMMENTHAL MONZA-PRATO
UDINESE-CATANZARO
VENEZIA-ALESSANDRIA
VERONA HELLAS-BRESCIA

POTOVALNI URAD «AURORA»

Trst — Ul. Cicerone 4, tel. 29243
sprejema rezervacije za vstopnice za nogometno tekmo

OFK BEOGRAD-JUVENTUS

ki bo 13. novembra v Trstu

DANES ZAČETEK B KOŠARKARSKE LIGE

Ginnastica Triestina s pomlajenim moštvom

V isti kategoriji še Don Bosco in Safog

Danes bodo odigrali košarkarski klubovi, ki nastopajo v moški košarkarski A ligi. Košarkarski šport bo tako v svojem polnem razmahu, kar nižja tekmovanja kot je B liga nam ne prikazuje dovolj kvaliteten igre.

A liga je razdeljena na več skupin, od katerih nas zanima vzhodna, ki vključuje med ostalimi dve tržaški, eno gorisko, ter dve videmski ekipi.

Ginnastica in Don Bosco se predstavljata letos z znatno spremembo postavitve. Ginnastica je puštila na svobodo svoja starejša člana, ki sta lani nosila glavno težo tekmovanja in je tako pomladila svoje moštvo.

Majše sile pa so se na dosedanjih prijateljskih srečanjih še posebej izkazale in zato obetajo uspešno sezono. Ekipa se je pomerila že s italijanskim prvakom, ki je le

s težavo odnesel zmago ter s petorko Don Bosca.

Medsebojna srečanja Ginnastica in Don Bosca so bila doslej zelo napeta, ekipi sta si bili vedno izenačeni, letos pa so člani Ginnastice premagali svoje soseske, da bodo prekašali svoje tradicionalne nasprotnike, ki se bodo morali zadovoljiti s podrejenim vlogom.

Goriška Safog si je priborila pravico do nastopa v A ligi šele pred nekaj tedni. Po lanskem sivi sezoni je morala na jesenski izpit, v kateri igralci pa so v odlični tekmi dobro zaigrali ter omogočili sebi in društvu obstanek v tej ligi. Zdaj, ko je za njimi bojazan pred izpadom, bodo morali zaigrati s polno močjo in si že v samem začetku tekmovanja nabrati dovolj izkupilka, da se izognejo tako nevarnemu položaju.

Vidomčani so si lani pripravili prav v zadnjih kolih možnost sodelovanja v državni zvezi ligi. Svoje upe zato polagajo v letošnje tekmovanje, da bi se med drugim maščevali več let ponavljajoči se nasproti usodi, ki jim ne dovoljuje napredka.

Zadnja ekipa iz našega okrožja je Virtus Friuli. Leto je lani nastopala v B ligi, kjer je v svoji skupini pokazala izrazito premoč. Danes je težko soditi če bodo njeni člani koo hudi konkurenci in če bodo ponovili lanske uspehe.

I. P.

Agatha Christie: DEŠET ZAMORČKOV SLO JE...

Cez pet minut so že spet stali na stopnišču in se spogledovali. Tu se nihče ne skriva — nikjer ni nobenega skrivališča. Blore je rekel: «Poglejte, te majhne stopnice!» Doktor Armstrong je rekel: «Te stopnice vodijo v sobo za služinčad.» Blore je rekel: «Pod streho je gotovo kak prostor — za posodo, za staro šaro... To je edina možnost, ki nam še preostane.» V tem trenutku so zaslišali od zgoraj šum. Nekdo je stopal s tihimi koraki nad njimi. Armstrong je zgrabil Bloreja za ramo. Lombard je dvignil prst v znamenje, naj bodo tiho. «Tiho! Poslušajmo!» Spet so zaslišali šum — nekdo se je tiho in kradoma premikal tam zgoraj. Armstrong je zašepetal: «Zdaj je v spalnici... Tam, kjer leži truplo gospe Rogers.» Blore je pripomnil šepetaje: «Seveda, bljšega skrivališča si ni mogel izbrati. Kdo bi le šel tja! Sedaj pa — popolna tišina!» Spazili so se neslišno po stopnicah navzgor. Pred spalnico so se za trenutek ustavili. Da, nekdo je v sobi! Nekaj je v sobi zaškrpalo.

Blore je rekel šepetaje: «Zdaj!»

Odprl je na stečaj vrata in planil v sobo, druga dva pa za njim.

Potem so vsi trije obstali kakor vkopani.

V sredi sobe je stal Rogers, v rokavi je imel kup oblačil.

7.

Prvi je prišel k sebi Blore in rekel:

«Oprostite, Rogers! Slišal smo, da se nekaj premika po tej sobi... pa smo mislili — no da...»

Umolknil je.

Rogers pa je rekel:

«Oprostite, gospodje! Hotel sem ravno prenesti svoje stvari iz te sobe. Upam, da nimate ničesar proti temu, da se preselim v prazno sobo za goste v prvem nadstropju? Najmanjšo sobo...»

Ko je to govoril, je bil obrnjen proti Armstrongu in ta mu je tudi odgovoril:

«Seveda, seveda... Kar nadaljujte!»

Pazil je, da ne bi pogledal z rjuho pokritega trupla, ki je ležalo na postelji.

Rogers je rekel:

«Hvala, gospodje!»

«Ondesel je svoje stvari iz sobe in potem po stopnicah v spodnje nadstropje.»

Armstrong je stopil k postelji, privzdignil rjuho in pogledal spokojno obličje mrtve žene. Zdal ni bilo na njem nobenega strahu — prav ničesar ni več izražalo.

Armstrong je rekel:

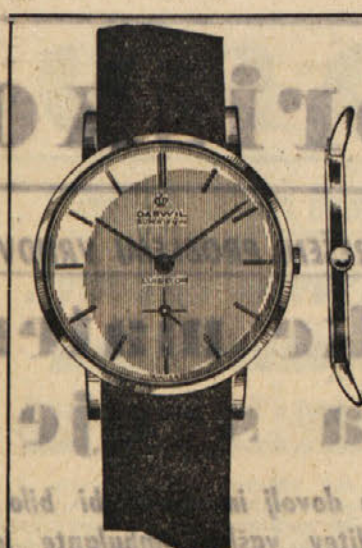
«Ko bi le imel s seboj potrebne priprave! Rad bi vedel, kakšen strup je bil!»

Nato se je obrnil k spremljevalcem.

«Končajmo! Zdal že vem, da ne bomo ničesar našli.»

Blore je še pripomnil:

«Ta Rogers hodi okrog zelo tiho. Pred nekaj minutami

Najtanjša ura, kar jih je - milimetrska -

SUPER ŠVICARSKÉ MARKE

DARWIL

SUPER THIN

LUIS D'OR

MAŠČEVANJE

prst s prstanom. Ne lažem! Sneli ga, znotraj je vrezan v obod datum 2.XI.1913. To je dan, ko se je moj oče vrnil iz Amerike!»

Zena je kriknila od groze in si zastrla oči z dlanmi, pogledala moža s strašnim studom in naglas prebrala letnico, vrezano v prstan. Sin se je spazil do očeta, padel na kolena, ga zgrabil za roko, ga stresel in zajecjal:

«Morilec... Moj oče je morilec...»

«Ura nad njegovo glavo je last mojega očeta!» sem nadaljeval. «Ta prt na vaši mizi je vezla moja mati... Glej, žena, tule na robu rjave lise! To je kri moje matere... Ta zlati križec tule na omari je nosila moja triletna sestra Milka, ki si ji ti ob zidu raztresel nedolžno glavo...»

Usta v postelji je nenadoma zatuli kakor divja zver, potegnil odojo čez glavo in kričal v blaznem strahu:

«Proč, proč... strahovi... kri...»

Zena se je pričela odmikati od njegove postelje, kakor da se valja v njej ostudna zver, njen obraz je postal mrtvaško blede in debele solze so ji zalile oči. Ze sem mislil, da bo vsak hip umrla od vsega groznega, kar je pravkar doživljala. Ko se je z roko dotaknila prta na mizi, je roko odmaknila, kakor da bi se spekla, omahovala je po izbi, kakor da nosi neizmerno težko breme na plečih in da se nikakor ne more ujeti na noge. Nenadoma se je sklanjala nadme, me obšla in začela poljubljati.

«Sirotka nesrečna, sirotka moja nesrečna!» je šepetala. «Kaj so ti storili, ahi!»

Potem je planila k postelji, potegnila odojo z njegove glave in kriknila z glasom, da sem kar zadržal:

«Zver, zver, zver!»

Usta je posnel v obraz. Trese se je ko šiba na vodi, jecjal je nekaj nerazumljivega, jaz pa sem vzdignil bombo, da jo treščim vanj.

«Ne ubijaj!» mi je zaklical njegov sin.

«Glavo za glavo!» sem dejal, hoteč ubiti krvnika.

Njegov sin pa je objel mater, jo peljal do vrat in kriknil proti očetu:

«Poljdiva, mati, od tod, tu je vse krvavo! Tu ni več najin dom! To ni več moj oče. Krvnika nočem za očeta! Partizan postanem! Ustaši so morili nedolžnih žena in otrok!»

Tedaj se mi je roka povesila. Videl sem spaden ustašev obraz, videl sem njegovo muko, ki je bila še vse hušja od nenadne smrti. Da, to ga je zadelo huje kakor moja bomba. Hotel je planiti iz postelje, pa ni mogel. Tu li je in besnel, mi pa smo odšli iz hiše. Moji so maščevali, tovariši komandanti.

Tišina je zavladala v sobi, le prasketanje gorečih polen v peči je bilo slišati. Tedaj je komandant objel otroka in ga stisnil k

sebi. Njegov tovariš pa je tiho ihtel.

«Pridi tudi ti na moje srce!» mu je dejal komandant prijazno.

Cutil sem, kako se je silno srce maščevalnosti umirjalo. Cutil sem, strahoto prelite krvi in vso grozo teh strašnih časov, pa vendarle veličino nečesa velikega, kar nás bo vse odredilo.

Februaria 1943.

KOVAČI LEPŠIH DNI

(Nadaljevanje s 3. strani.)

danjimi borci vred, se je lotil pisanja.

Tako smo torej med knjigami s partizanskimi spomini dobili novo knjigo doslej neznanega avtorja. Če preberemo avtorjev predgovor in če vemo še nekaj o avtorju, potem razumemo potrebnost, nujsnost in koristnost te izdaje, ki čeprav napisana skromno in nečepurje, pomeni vendarle prispevek neposrednega udeležence osvobodilnega boja k zgodovini tega boja. Seveda pa zato knjige ne moremo ocenjevati s kakimi strogimi kriteriji kot morda druga dela. Avtor ni imel nobenih literarnih pretenzij, pa tudi v opisu svojih doživetij in osvobodilnega boja se zdalec ni hotel biti popoln in izčrpen. Tudi avtorjeva pripoved je preprosta, omejena predvsem na zunanje dogodke. Tako je ta knjiga po svoji vsebini kot po moči pripovedi sorazmerno skromno delo, ki se ne more primerjati niti z nekaterimi drugimi podobnimi knjigami, v katerih so bili objavljeni podobni spomini udeležencev osvobodilnega boja. Toda čeprav skromna in preprosta, je vendar napisana iskreno, z najboljšimi težnjami in prizadevanji prikazati resnico o dogodkih med vojno, o doživetjih avtorja in njegove partizanske borbe in enote. Ta svoj namen pa knjiga prav gotovo tudi dosega, čeprav bi si morda vendarle želeli tudi bolj izčrpen, bolj temeljit in morda tudi bolj izoblikovan pripoved.

Knjiga «Kovači lepših dni» nedvomno kaže, kako veliko lahko še pojasnjeno o našem osvobodilnem boju in koliko knjig bo lahko še izšlo s te tematiko. Pa čeprav preprosta, o osvobodilni boju je vse prepričljiva, da bi take spomine in zapiske merili s kriteriji za literarna dela. Vsek, še tako droben in preprost prispevek, je zato dragocen.

Sl. Ru.

Gostilna «Maček»

LUJBLJANA, Cankarjevo nabrežje 15-17
Vas vabi na razne primorske in druge specialitete ter se priporoča za cenjeni obisk!

sem ga videl na vrtu. Nihče ni slišal, kdaj je prišel gor po stopnicah.

Lombard je rekel:

«Zato smo torej mislili, da hodi tod okrog kak neznanec!» Blore je odprl vrata v steni in izginil v temo. Lombard je vzel iz žepa žepno svetilko in stopil za njim.

Pet minut pozneje so stali vsi trije na gornjem stopnišču in se spogledovali. Vsi umazani in pokriti s pajčevinami so čemerno zrli predse.

Na otoku ni bilo nikogar razen njih osem.

DEVETO POGLAVJE

1.

Lombard je rekel počasi:

«Torej smo bili ves čas na napačni poti! To smo si res lepo izmislili v svoji bujni domišljiji in praznoverju — in vse zaradi dveh podobnih smrtnih slučajev!»

Armstrong je rekel resno:

«In vendar ta argument popolnoma drži. Vrag naj vse vzame, jaz sem vendar zdravnik in vem marsikaj o samomoru! Anton Marston ni bil človek, ki bi napravil samomor.»

Lombard je vprašal:

«Ali ne gre mogoče za nesrečen slučaj?»

«Presneto čuden slučaj, je zagodrnjal Blore.

Nekaj časa so vsi molčali, potem se je oglasil spet Blore: «Vsa kar se tiče ženske — in umolknil.

«Gospo Rogers?»

«Da, Ali se vam ne zdi mogoče, da je šlo za nesrečen slučaj?»

Filip Lombard je rekel:

«Nesrečen slučaj? Zakaj pa?»

Blore je bil nekoliko v zadregi. Zato je hitro rekel: «Gospod zdravnik, dobro veste, da ste ji dali uspavalno sredstvo!»

Armstrong je strmel vanj.

«Uspavalno sredstvo? Kaj mislite s tem reči?»

«Sami ste rekli, da ste ji dali snovi nekaj za spanje.»

«Da, res je, Da sem ji neškodljivo pomirjevalno sredstvo.»

«Katero sredstvo?»

«Da! Sem ji majhno dozgo trionala, ki je popolnoma neškodljiva.»

Blore je zardeel in rekel:

«Ali ji niste dali mogoče prevelike doze?»

Doktor Armstrong ga je jezno zavrnil:

«Ne vem, kaj mislite.»

Blore je rekel:

«Kajne, da je mogoče, da ste se zmotili? Take stvari se tu pa tam zgodijo.»

Armstrong ga je rezko zavrnil:

«Ničesar takega nisem napravil. Vaša domneva je smešna.»

Nato je dodal s hladnim, ujedljivim glasom: «Ali pa hočete reči, da sem ji dal nalašč preveliko dozo?»

Filip Lombard je hitro rekel:

«Pazita vidva ne izgublajta glave! Ne začnējajmo sedaj kar tako obtoževati drug drugega!»

Blore je rekel čemerno:

«Rekel sem le, da se je doktor mogoče pomotil.»

Doktor Armstrong se je prisiljeno nasmešnil in rekel:

«Zdravniki si ne smejo dovoliti takih napak, dragi moj gospod!»

Blore je rekel premišljeno:

«To ne bi bila prva pomota — če lahko verjamem tisti gramofonski plošči!»

Armstrong je prebledel, Filip Lombard je rekel hitro in jezno Bloru:

«Zakaj ste tako napadali! Nas vse preganja ista usoda in držati moramo skupaj. Kako pa je z vašo krivjo prisego!»

(Nadaljevanje sledi)